

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

140 éves múlttra tekint vissza a Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezete

2017. május 2-án, bensőséges ünnepség közepette emlékeztek meg, a Bánya- Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete budapesti székházának aulájában, a ruhaipar mártírjainak emléktáblája előtt, arról, hogy a Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezete, száznegyven évvel ezelőtt megalakult.

Az ünnepi beszédet Varga Éva, a könnyűipari tagozat vezetője, a BDSZ alelnöke tartotta. Az alábbiakban beszédéből idézzük:

- Az első lépéseket, a megalakulás felé vezető úton, 1876-ban, a szabómunkások hazafias érzelmei, megmozdulásai jelentették.

A magyar munkásmozgalomban mindig is jelentős szerepet játszottak a szabómunkások.

A szabómunkások soraiból számos nagyszerű vezető került ki, melyek közül többen dolgoztak minisztériumokban, országgyűlési képviselőként, különböző igazgatói, polgármesteri helyeket töltötték be.

A szakszervezetet 1877. május 13-án jegyezték be, a Szabóságok Egyesületének megalakulásával. 1893. május 1-én jelent meg az első szaklap, mely összekötötte, tájékoztatta, ha kellett mozgósította a tagságot. Legnagyobb bérkövetelések 1900 és 1902 között zajlottak. Női konfekciósok, gyermekruha készítőik tették le a munkát. Az 1912-es bérmozgalomnak már 7000 szabómunkás volt részese. 1938. február 7-n lép életbe a nyolcórás munkaidő a szabóiparban. Elődeink több mint 100 éves követelése ma is időszerűek: - harc a munkaidő csökkentéséért, a béremelésért, a pihenő idő-

kért, a tisztességes normáért.

1945 után az ország vérkeringésének megújításához a mozdonnyok mellett szénre is szükség volt. A híres széncsatorna mozgósított minden erőt, melyhez a szabók is hozzájárultak. A ruhások javaslatára kezdeményezte a SZOT a bányászruha akciót.

1948-ban megindult államosítások után viszonylag gyors fejlődésnek indult a ruhaipar. Egymásután jöttek létre a nagyüzemek, szövetkezetek. A termelés fejlődésével iparunk felzárkózott a gyáriparok sorába, ezzel megszerezte helyét a könnyűipari ágazatok között. 1948-ban vette kezdetét a munkaverseny mozgalom is.

Szakszervezetünk mindig nagy gondot fordított a fiatalokra. A szabó ifik azért is váltak művelt emberekké, mert a szakszervezet a legnehezebb időkben is fontosnak tartotta ezt a kérdést. 1949-től megindul a szakmunkásképzés.

Nagy hangsúlyt fektetett szakszervezetünknek mindig is a rétegpolitikára. Tagságunk zöme nő, ezért kiemelt figyelmet fordítottak az egyenlő bánásmódra, a szociális és egészségügyi körülmények javítására, az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének érvényesülésére. A női dolgozók munkába állását segítették a gyárak mellett működő gyermekintézmények.

1970-ben már 33 ezren dolgoztak a ruhaiparban, 74% - a vidéki gyárakban, üzemekben.

A technika fejlődése, az új gépek beállítása, a munka jobb megszervezése időről-időre magával hozta az új korszerű normák alkalmazását és sajnos a létszámok folyamatos csökkentését is.

Nagy múlttal, több ezer főt foglalkoztató gyáraink mára szinte mindegyike bezárta kapuit.

Ezek a teljesség igénye nélkül a következők:

Debreceni Ruhagyár 1949, Férfi Fehérneműgyár Budapest 1945, Kaposvári Ruhagyár1970, Május 1. Ruhagyár 1948, Páva Női Fehérnemű Gyár1975, Salgótarjáni Ruhagyár1960, Soproni Ruhagyár1950, Szegedi Ruhagyár1950 STYL Ruhagyár Szombathely1953, Vörös Október Ruhagyár1948, Zalaegerszegi Ruhagyár1950

Meg kell említeni a Mező Imre Ruháipari Szakképző Iskolát, és a Magyar Divat Intézetet, melyek 1954-től szorosan együtt működtek szakszervezetünkkel.

A gyárbezárásokkal a női munkaadókat foglalkoztató munkahelyek ezrei szűntek meg, mellyel együtt elvesztették szakszervezeti tagságunk nagy részét is.

Ezért döntöttek úgy a Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezetének XXXII. Kongresszusának küldöttei, hogy szervezetünk fúzióra lép a szintén nagy múlttal rendelkező Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetével.

Szakszervezetünk százados harcai bizonyítják, hogy mi „Almássy tériek”, azaz a ruházati dolgozók képesek a mindenkor újításra, a haladásra, a nemes célok megvalósítására.

Ezen megújuló képességeinket mutatja az is, hogy a fúzió után megtaláltuk helyünket itt a BDSZ-ben, és dolgozunk a ruhaiparban általunk képviselt munkavállalókért.

Eljött az ideje a béremelésnek!

Ülésezett az IndustriAll European Trade Union (Európai Ipari Szakszervezeti Szövetség) Végrehajtó Bizottsága Londonban. A megszokott brüsszeli helyszín helyett Londont javasolta az ülés lebonyolítására az európai szövetség elnöke és főtájkára. Az indoka is alapos volt. A BREXIT-et követően az európai országokban dolgozó brit munkavállalók (1,5 millió fő) és az Egyesült Királyságban 2,4 millió uniós országból érkezett munkavállaló további szabad munkavállalásának, illetve a munkaerő szabad áramlásának megszűnése utáni munkaerőpiaci elvárásokat határozta meg a VB ülés a tizennégy előre meghatározott napirend előtt.

Az UNITE THE UNION (az Egyesült Királyság Ipari Szakszervezeti Szövetsége) kidolgozott stratégiáját a 174 küldött VB tag elfogadta, támogatta. Az európai szövetség is megerősítette, hogy a legálisan munkát vállalók jogai nem sérülhetnek és törekedni kell a kilépésről szóló megállapodásokban ennek rögzítésére.

Az elfogadott állásfoglalások közül a béremelésre vonatkozót emelném ki, mert ebben kezdeményező szerepet játszottak a közép-kelet európai régió ipari szakszervezetei és a BDSZ is. Lassan három éve, hogy az európai bérkülönbségek csökkentéséről és az európai szociális minimumok bevezetésének lehetőségéről Budapesten tartott régiós értekezleten előadást tartottam. Ennek központi gondolata volt, hogy az egységes európai munkaerőpiac akkor lehet kiegyensúlyozott és eredményes, amennyiben közelítenek az európai bérek és szociális juttatások. Az ülésen részt vettek az európai ipari szakszervezeti vezetők is. Az IndustriAll Europe napirendre vette és folyamatosan kezdeményezte az Európai Szakszervezeti Szövetségnél (ETUC) is a béremelési kampány elindítását. „Eljött az ideje a béremelésnek” – nyilatkozta többször is Luc Triangle, az Európai Ipari Szövetség főtájkára. Hozzátette, hogy az európai régiók, különösen a keleti és nyugati részek közötti bérszakadék megszüntetése kiemelten fontos az IndustriAll Europe számára. Jelezte, hogy ha egyenlőséget és tisztességes versenyt akarunk Európában, illetve a szociális és bérdömping leküzdését, támogatni kell a felfelé irányuló bérkonvergencia sürgős megvalósítását. Ennek érdekében össze kell fogni, mert elfogadhatatlanná válik, hogy ugyanabban a vállalati körben és szektorban dolgozó, ugyanolyan munkát végző, ugyanúgy teljesítő, de más tagállamban élő munkavállalók eltérő bért kapjanak.

Az IndustriAll kezdeményezi, hogy minden európai munkavállaló számára tisztességes megélhetést garantáló minimálbér bevetésére kerüljön sor.

Az indokok is alaposak: éveken keresztül a bérek csökkentése, korlátozása szerepelt napirenden a 2008. évi gazdasági válságot követően. Ez egyenlőtlenségekhez és a társadalmi nehézségek növekedéséhez vezetett. A vásárlóerő növekedése elengedhetetlen, még az Európai Bizottság is elismeri, hogy a belső kereslet az európai gazdasági növekedés motorja. A béremelésre és a dolgozói szegénységgel együtt járó bizonytalan foglalkoztatással szemben a tisztességes megélhetést biztosító bérek bevezetését prioritásként kell kezelni.

Az általános béremelésen túl az országok, a régiók és az egyes országokban működő vállalatok közötti bérkiegyenlítődéssel is foglalkozni kell a politikai döntéshozók és az üzleti világ béremeléssel kapcsolatos negatív hozzáállásának megváltoztatásával. A célok megvalósításához szükséges a kollektív tárgyalási keretek megerősítése a szakszervezeti szervezettség és a KSZ általi lefedettség növelése. Természetesen az IndustriAll Europe állásfoglalása hangsúlyozta azt is, hogy a termelékenységet és a reálbérek növekedési ütemét összhangba kell hozni. Az állásfoglalás ösztönözte, hogy legyen bérekről szóló vita, hogy abba tudományos szakembereket, politikusokat, szakértői csoportokat is be kell vonni és tájékoztatni kell a szakszervezeti tagokat is. Figyelembe kell venni a profit és a fizetések arányát.

A „Tisztességes munka világnapján” és a november hónapban megrendezendő „munkahelyi hét” rendezvény sorozaton a közvéleményt is tájékoztatni kell az indokolt béremelési munkavállalói elvárások teljesülése érdekében.

Az európai törekvések fontos feltétele, hogy a globalizáció szabályozott legyen, mert ellenkező esetben az egyenlőtlenségek növekedése következhet be, lefelé nyomva a béreket, rontva a munkakörülményeket, gyengítve a foglalkoztatási biztonságot, lefelé húzó versenyt kiváltva, veszélyeztetve az európai szociális modellt.

A megfelelő szabályozás hiányában olyan kihívásokkal kell szembesülniük a szakszervezeteknek, amelyek veszélyes és rossz munkaügyi normákról, környezetvédelmi problémákról, adóparadicsomokról, jogtalan adómentesség megadásáról szól. Ezek vezethetnek sokak szerint gyárbezárásokhoz, jövedelem kiesésekhez, a munkavállalók és családjaik jövőbeli ijesztő kilátásaihoz. Ez felerősíti a nacionalizmust és a populizmust.

Az IndustriAll Europe elfogadott nyilatkozata alapján a nemzetközi kereskedelem és a globalizáció tisztességes és érvényesíthető értékeken és szabályozásokon kell, hogy alapuljon, amelyek nem csak néhány „szerencsés”, hanem mindenki számára megadják az esélyt az előnyök kiaknázására.

A Végrehajtó Bizottság üdvözölte, hogy az Európai Bizottság foglalkozni kezdett ezzel a problémával és reményét fejezte ki, hogy a globalizáció lehetőségeinek kihasználása tisztességesé válik és mindnyájunk számára előnyössé. Ez az általunk képviselt bányászok, a könnyűiparban munkát vállalók és az energetikai, ipari munkavállalók érdeke is. Ezért is aktív a BDSZ az európai és a globális szakszervezeti mozgalomban, küld képviselőket a közös gondolkodás megismerése és befolyásolása érdekében. Eljött az ideje ennek is és a béremelésnek is!

Rabi Ferenc,
a BDSZ elnöke

A bányászok jó szerencsét!-je a legmagyarosabb köszöntés

A „Jó szerencsét!” köszöntés elfogadásának 123. évfordulója alkalmából szakmai tanácskozással egybekötött emlékülést tartottak Várpalotán. A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) által hagyományosan a bányászvárosba szervezett rendezvénynek ezúttal is a Jó Szerencsét Művelődési Központ adott otthont, ahol több mint két évtizede minden év áprilisában találkozóra hívják a hazai bányászokat, hogy a viszontlátás öröme mellett aktuális szakmai kérdéseket is megvitassanak.

A Bányászhimnusz közös elnéklése után a Faller Jenő Szakképző Iskola diákjai adtak verses-zenés műsort az 1894 óta használt köszöntés eredetéről, a bányászat szépségeiről.

A Jó szerencsét! Köszöntés magyarországi elterjedése egy pontos dátumhoz köthető. Az OMBKE selmecbányai választmányi ülésén, 1894 áprilisában javasolta Péch Antal, az egyesület alapító tagja, hogy a már megszokott német eredetű Glück Auf!, Szerencse fel! köszönés helyett a Jó szerencsét! használják a bányászok, hiszen ez a legmagyarosabb hangzik. A rendszerváltás után, 1994. április 7-én, Várpalotán, a Jó

szerencsét Művelődési Központban tartott centenáriumi ülést a bányász- és a kohászszakma, ahol Horn János javaslatára határoztak: minden évben ezen a napon szakmai napot tartanak, és megkoszorúzzák a településen elhelyezett Jó szerencsét!-emléktáblát.

A szervezők nevében – Horn János távollétében – Gagyai Pálffy András, az OMBKE ügyvezető igazgatója köszöntötte az emeleti nagytermet megtöltő bányászokat, majd bemutatta a nap szakmai előadóját. Zelei Gábor, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökhelyettese a bányászat aktuális helyzetéről, lehetséges jövőjéről beszélt. A 2017.

január 11-i kormányhatározat mentén megfogalmazottak szerint „a föld méhének természeti erőforrásaival az állam és a társadalom igényével összhangban kell gazdálkodni”. A bányászati, földtani és klímapolitikával összefüggő feladatokat a fenntarthatóság követelményének figyelembe vételével szükséges végrehajtani.

A megemlékezés a hagyományoknak megfelelően a művelődési ház előterében található emléktáblánál folytatódott, ahol dr. Buzási István várpalotai bányamérnök, a Bányászhatóság Ápolásáért Egyesület elnöke köszöntötte a résztvevőket. Felhívta a figyelmet arra, hogy a koszorúk elhelyezésekor gondoljanak azokra a bányászokra, fémkohászokra és fémmezmunkálókra, akik nehéz körülmények között végezték, és végzik továbbra is áldozatos munkájukat. – Száznegyven esztendeje, hogy először találtak szénét városunk területén, pontosabban Sztáray Antal gróf kastélyparkjának keleti oldalán. A szénbányászat kiemelkedő jelentőségűvé vált településünk életében. Az itt élők a biztos megélhetést köszönhetik a kemény és áldozatos munkát igénylő nehézipari tevékenységtől – idézte fel dr. Buzási István bányamérnök.

Az ünnepség folytatásában a közigazgatás, a felsőoktatás, a gazdasági élet, a szakmai és civil szervezetek képviselőinek koszorúzási ceremóniája következett. Tucatnyi szervezet helyezte el koszorút. A Veszprém megyei önkor-

mányzat képviselőjében Fenyvesi Zoltán alelnök, a várpalotai önkormányzat képviselőjében Katona Csaba alpolgármester koszorúzott, de tisztelgett az emléktáblánál a Rákóczi Telepi Baráti Kör, a Bányászhatóságok Ápolásáért Egyesület, a Thury-Vár Nonprofit Kft. és a Bányász Nyugdíjas Klub is.

A rendezvény állófogadással zárult, ahol pohárköszöntőjében Fenyvesi Zoltán alelnök méltatta a bányászokat, s a bányászhatóságok őrzőit: – A Veszprém Megyei Önkormányzat alelnökének nagy öröm és megtiszteltetés számomra, hogy az ország különböző bányavidékeiről ide érkező bányászokkal együtt ünnepelhetek. Megtisztelő, mert olyan településen élek Ajkán, és olyan településen dolgozom Várpalotán, ahol még ma is aktívan őrzik a civil szervezetek, egyesületek, hagyományörző csoportok a bányász hagyományokat, igaz, ipari termelés már egyik településen sem folyik. Örömmel azért is nagy, mert hosszú évek után újra találkozhatunk régi kollégákkal – köztük Rabi Ferenc elnök úrral -, akivel több évtizeddel ezelőtt együtt tevékenykedtünk a bányászszakszervezetben, hiszen magam is olyan iskolában tanítottam Ajkán, amely egykor vágáriskolaként részese volt a bányász ifjúsági- és sportrendezvényeknek. Kérem, hogy ápolják és őrizzék sokáig a bányász hagyományokat, hiszen egykoron családok tízezreinek adott ez az iparág megélhetést, biztonságot, és a bányász családok tagjait megtá-

nította a munka becsületére és tisztelgésére. Jó szerencsét! – fogalmazta meg ünnepi gondolatait Fenyvesi Zoltán.

A kötetlen beszélgetés során Petrovics László helytörténész, a Városszépítő és –védő Egyesület elnöke elmondta: – A várpalotai szénmedencében a bányászat az élvonalhoz tartozott. Hazánkban és hazánkban túl, számos technikai újdonsággal öregítettek a magyar bányászok szakmai tekintélyét. A várpalotai vágáriskolát dr. Kiss László bányatanácsos kezdeményezésére hívták életre 1935-ben. A Jó Szerencsét Olvasókör 1906-ban alakult meg. A Várpalotai Bányászklub 97 éves, ugyanúgy büszkék vagyunk a Bányász Fúvószenekarunkra, valamint az idén 90 éve alapított Várpalotai Bányász Sportkörre. A Sztáray Antalról elnevezett Bányásztörténeti Gyűjteményünk a Thury várban kapott helyett. A kiállítás 1976-ban, a várpalotai szénbányászat 100. évfordulóján nyílt meg a látogatók előtt. Gyűjteményi anyaga a helyi bányászat történetét öleli fel, megmutatva a bányamunka embert próbáló nehézségeit. A várpalotai szén geológiai környezetét szemléltető ásvány- és kőzetminták, a modern bányászat gépi technológiáját szemléltető modellek, a bányamérés műszerei, a bányamentés eszközei, a sport- és kulturális élet relikviái, a bányászathoz kötődő műalkotások érdekes és tanulságos sétat ígérnek a látogatóknak – adott izelítőt értékmegőrző tevékenységükről Petrovics László. T. S.

Az öt szakszervezeti szövetség közös nyilatkozata 2017. május elsején

Kétszáz éve hangzott el először a háromszor nyolc órás követelés: nyolc óra munka, nyolc óra rekreáció és nyolc óra pihenés. Egy brit gyártulajdonoshoz, Robert Owenhez kötődik a munkásság ikonikus jelmondata. Ő volt az a vállalkozó, közgazdász, politikus, aki megfogalmazta és közzétette a munkások követelését, benne többek között akár napi 16 órás munkaidő nyolc órára csökkentését.

Ki kell mondanunk: hét-nyolc emberöltő sem volt elég ahhoz, hogy természetessé váljon ez az igény. Sőt! Nemrég épp annak lehettünk tanúi, hogy a tüke érdekében jelentős erőfeszítések fel. A parlament gazdasági bizottsága a munkaidő-szervezés egyes kérdéseiről nyújt

tott be javaslatot, ami kiszolgáltatottabbá tette volna a dolgozókat.

A magyar szakszervezeti szövetségek együtt léptek fel a munkavállalók érdekében, és utasították el a benyújtott „rabszolgatörvényt”. Elsősorban ennek köszönhető, hogy a javaslat előterjesztői belátták annak tarthatatlanságát és visszavonták azt. Elégedettek azonban nem lehetünk. Megoldásra váró feladat bőven van, a sort hosszan lehet folytatni. Továbbra is nyitott kérdés a fokozott egészségkárosodási kockázatoknak kitett munkavállalók helyzete. A megszüntetett kordedvezményes rendszerben a munkavállalók jogainak elismerése ugyancsak vár magára. Ezekben a kérdésekben, vala-

mint a Munka törvénykönyve és a sztrájk törvény felülvizsgálatának, módosításának tekintetében a szakszervezeteknek kidolgozott, közös álláspontjuk van. Évek óta várjuk, hogy a kormány komolyan vegye a kezdeményéseinket és érdemben tárgyaljon a szociális partnerekkel a munkavállalói követelésekről.

A szakszervezetek nem mondanak le arról, hogy ezekben a régóta húzódozó alapkérdésekben ne szülessen meg háromoldalú megállapodás. Idejétmúlt, járhatatlan az út, amely egyoldalú érdekek mentén, a szociális partnerek megkérdezése nélkül kívánja alakítani a jövőt.

A Munka törvénykönyve a közszol-

gálati dolgozókra vonatkozó különböző jogszabályoknak is a háttérét alkotja, az ő számukra is kiemelt fontossággal bír a munkavállalói jogokat megfelelő módon biztosító törvényi rendezés. Ebben a szférában a munkavállalói létet a különböző jogállási és életpálya-törvények, valamint a központi bérintézkedések szabályozzák, amelyek indokolatlan módon tesznek különbséget a különböző szakterületek között. 2012 óta

részesült egy-egy szakterület egy-egy foglalkoztatási csoportja pótlékban, vagy bérrendezésben, amelyből azonban a 690 ezer közszolgálati dolgozóból mintegy 200 ezer mind a mai napig kimaradt: ők 2008 óta nem részesültek semmiféle emelésben.

Az eddigi közös sikereink azt bizonyítják, ha együtt lépünk fel és következetesek leszünk, elérjük, hogy ne döntsenek rólunk – nélkülünk.

Kitüntetés Május 1-je alkalmából

Április 21-én 16 órakor Ajkán a bányász-házban tartották az Ajkai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet előre hozott Május 1-jei köszöntőjét és kitüntetés átadását.

Herendi József az alapszervezet elnöke köszöntőjében hangsúlyozta, hogy az egyesületnek két fontos feladata van.

Egyrészt, hogy megemlékezzenek a munkásmozgalom közelgő legnagyobb ünnepéről, május elsejéről, másrészt, hogy megköszönjék egy olyan szakszervezeti aktivistájuk több évtizedes munkáját, aki egész életében a közösségért dolgozott.

127 éve, 1890-ben ünnepelték először május 1-jét. 1990-től a munkavállalók szolidaritási napja lett. Az ünnep előzményei az ipari forradalomig nyúlnak vissza. A tőkés nap 10-14 órát dolgoztatták a munkásokat. Az emberek rájöttek, hogy csak szervezett formában tudnak a tulajdonosokkal szemben eredményt elérni. 1889-ben a II. Internacionálé, alakuló kongresszusa úgy határozott, hogy 1890. május 1-jén a szakszervezetek és egyéb munkás szervezetek együtt vonuljanak fel a nyolc-

órás munkaidő bevezetéséért. 1891-ben a II. Internacionálé második kongresszusán hivatalosan is Május 1-je a munkások Nemzetközi ünnepe lett. Ma már nagyon sok országban munkaszüneti nappá nyilvánították és elfogadták a napi nyolcórás munkaidő.

A múlt században a szocialista országokban a munkát ünnepelték nagyszabású felvonulásokkal, fényes külsőségekkel. A rendszerváltás óta újból a dolgozókra, a szolidaritásra, érdekvédelemre, érdekképviseletre helyeződik a hangsúly. A munkásmozgalom feladata nem változott, ez hazánkban is igaz.

Az Orbán-kormány hatalomra jutásával, kihasználva a kétharmados többséget, átirták a munkatörvénykönyvét. A dolgozók jogait megfárgták, rugalmas munkaidő (havi munkaóra-keret) arra jó, hogy ne kelljen túlórákat fizetni. Ezt a tőkés előszeretettel alkalmazza.

Azért hogy, a szakszervezeti vezetők ne tudják érvényesíteni a munkavállalói jogokat, megszüntették a védettséget. A civil szervezetek törvényével, ahova besorolták a szakszervezeteket is, megpróbálták ellehetetleníteni az alapszervezetek gazdasági életét.

Az ország fejlődésében eljutott arra a szintre, amikor elkezdődhetett a bérek emelése. Igaz ehhez hozzájárult az is, hogy sok szakemberünk az Unióban dolgozik. Az aktív bérekhez képest a nyugdíjak emelése elmaradt, egyre nyílik az olló.

Mi tisztességesen dolgoztunk, és fizettük a kötelező járulékokat, de nem szeretnénk, hogy a gyerekeinknek, vagy az unokáinknak kelljen eltartani bennünket. Tisztességes nyugdíjat követelünk, amelyből minden idős ember meg tud élni!

Örülök, hogy egy olyan ipari városban élek, ahol az emberek megőrizték a

Május elseji hagyományokat.

Ahogy minden évben tettük, az idén is felvonulunk. Jó érzés látni a tömeget, fiatalokat és időseket együtt ünnepelni.

Ennek az aktív közösségi munkának volt az egyik élharcosa városunkban, az Ajkai Nyugdíjas Bányász alapszervezet

gazdasági felelőse, Kisföldi Lászlóné (Ella néni). Hosszú évtizedeken keresztül többféle funkciót látott el a Bányász Szakszervezetben.

Kisföldi Lászlóné, született Fuith Gabriella 1935. december 7-én bányászcsalád gyermekeként látta meg a napvilágot, harman voltak testvérek. Tanulmányait befejezve az ajkai bányá-

munkaügyi osztályára 1955. július 27-én nyert felvételt, ahol 1981-ig a bányászati üzemek átszervezéséig dolgozott. Ezt követően nyugdíjazásáig Ármán Bányán pénztárosi beosztást töltött be. Aktív szakszervezeti munkáját 1963 óta folyamatosan végezte. 1963-1990-ig az ajkai bányászati szakszervezeti bizottság tagjaként számvizsgáló feladatot látott el. Majd nyugdíjba vonulását követően az ajkai bányász nyugdíjas szakszervezet számvizsgálója volt. 2010-től az alapszervezet gazdasági felelőse. 53 évet dolgozott vezetői tagként és ebből 33 évet gazdasági felelősként.

Székelly Jenő a BDSZ Nyugdíjas Választmány elnöke, megköszönte a Bányáipari Dolgozók Szakszervezete nevében Kisföldi Lászlóné munkáját, s hangsúlyozta, hogy ezzel a kitüntetéssel szeretnék elismerni több évtizedes társadalmi tevékenységét. Ezt követően átadta az emlékgyűrűt és a díszoklevelet.

Herendi József az alapszervezet nevében, jó egészséget kívánva, virágcsokorral és ajándékoszárral köszönte meg a volt gazdasági-felelősüknek a munkáját.

Baráti beszélgetéssel zárult a rendezvény.

Herendi József
az Ajkai Bányásznyugdíjas
Alapszervezet elnöke

„Pokoli környezetben, éhbérért robotolnak a magyar varrónők”

Reagálás a fenti címmel megjelent sajtócikkre

A Tudatos Vásárlók Egyesülete 2017. április 3-án nemzetközi konferenciát szervezett Emberi jogok és munkakörülmények a magyarországi divatiparban címmel, melyen a 2016 februárja és október között készített felsőruházati gyártással foglalkozó cégeknél végzett kutatásuk eredményét is bemutatták. A rendezvényről megjelent sajtócikkre a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) Könyvüipari Tagozata vezetőjeként szeretnék reagálni.

A Tudatos Vásárlók Egyesülete ebben a kutatásában bemutatta a magyarországi könnyűiparban alkalmazott bérek, munkakörülmények, érdekképviseleti munka helyzetét általánosan, miközben valójában 3 cég munkavállalóival készült interjú.

A rendezvényen jelen volt a Magyar Könyvüipari Szövetség elnöke és a BDSZ könnyűiparért felelős alelnöke is, akik elmondták véleményüket az elhangzottakról, amely sajnálatos módon a sajtóban nem jelent meg.

A kutatás többek között a 2016. évi béreket, béren kívüli juttatásokat elemzi.

A Kormány 430/2016. (XII.15.) Kormányrendelete alapján, 2017. január 1-től a minimálbért 127500 Ft-ra, (15%-s növekedés), a garantált bérminimumot 161000 Ft-ra (25%-s növekedés) emelte. Ez a mértékű béremelés a könnyűipari vállalkozások üzleti működését rendkívüli helyzetek elé állította.

Ezért Szakszervezetünk a Könyvüipari Ágazati Párbeszéd Bizottsággal közösen 2016. december 22-én Cseresnyés Péter munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkár úrhoz fordult levélben, hogy legalább 1 évre szóló kompenzációs alap megteremtésével segítsen a bajba jutott vállalkozások veszteségeit enyhíteni.

A béremelés és a béren kívüli juttatás mértéke cégenként más és más. Nem csak a kötelezően előírt minimálbér-emelést hajtották végre a munkáltatók. A szakszervezeti bértárgyalás eredményének köszönhetően a minimálbér fölött keresők esetében is 8-10%-s béremelést sikerült elérni.

A béren kívüli juttatások elemei: jelenléti prémium, kedvezményes adózású készpénz juttatás, törzsgárda jutalmazása, 13. havi fizetés.

A túlórák rendszerben kifizetésre kerülnek, de a túlmunkák mértékét a Munkatörvénykönyvben előírt munkaidőkeret alkalmazásával csökkenteni tudja a munkáltató.

A bérmegeállapodások és a béren kívüli juttatások a helyi kollektív szerződésekben kerülnek rögzítésre.

Az utóbbi 5-10 évben szakszervezetünk nyomására is javultak a nagyobb munkáltatók üzemeiben a munkakörülmények. A nagy nyári megre való tekintettel légbefúvó rendszereket építettek ki, több cégnél van légkondicionáló berendezés és ventilátorok beállításával is próbálják enyhíteni a hőséget. Hőségriadó esetén „védő-hűsítő” italt kapnak a munkavállalók, és lehetőség van több munkaközi szünet beiktatására is.

A nehéz fizikai munkát, egy-egy munkafolyamatot könnyebbé teszi az auto-

mata gépek (pl. számítógép által irányítható szabászat, az anyag előkészítése, automata kézzel irányítható apparátus gépek beállítása) alkalmazása. A munkába járás nehézségeit un. „munkásbuszokkal” könnyítik a munkáltatók.

A BDSZ-ben komoly érdekvédelmi munka folyik az általunk képviselt érdekekben.

Rendszeres támogatást adunk a kollektív szerződések kötéséhez, tárgyalásokat folytatunk a munkáltatókkal a magasabb bérekért, a jobb munkafeltételekért. Szükség esetén munkajogi kérdésben ingyenes jogvédelmet biztosítunk.

Szervezetünk több kedvezményes szolgáltatást is biztosít tagjai számára (üdülések, vásárlások, biztosítások, telefonflotta igénylése).

A BDSZ tagja három Ágazati Párbeszéd Bizottságnak, amelyből a Könyvüipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) a könnyűipar területén szerveződték munkavállalók és munkaadók bér és munkakörülményeivel, az ágazatban felmerülő gondokkal foglalkozik. A két

oldal párbeszéde rendszeres, több esetben került sor közös rendezvények lebonyolítására is. Legutóbb több mint 100 fős rendezvény 2017. március 7-én került megszervezésre „Hogyan tovább könnyűipar” címmel. Ezen tulajdonosok, munkáltatók és szakszervezetek képviselői vettek részt. Újra jeleztük a munkáltatók felé, hogy az egyik legfontosabb feladatnak tartjuk a Könyvüipari Ágazati Kollektív Szerződés megkötését. Ezen kezdeményezésünk több éve húzódik, melynek fő oka, hogy a Munkáltatói Szervezetnek nincs felhatalmazása Ágazati Kollektív Szerződés megkötésére tagvállalataitól.

A Tudatos Vásárlók Egyesületének egyoldalú megállapításait – amely sajtónyilvánosságot kapott – szerettem volna árnyalni és jelezni, hogy a BDSZ folyamatos erőfeszítéseket tesz a jobb munkakörülményekért, a tisztességesebb jövedelmekért, hogy a varrónők bére ne a mindenkori minimálbért jelentse.

Varga Éva
BDSZ alelnök

Egy visszavont törvénytervezet margójára

Április 25-én tárgyalta a Parlament Gazdasági Bizottsága a munka törvénykönyve módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely többek között a munkaidőkeret lazítását célozta meg, a munkavállalók terhére. A Magyar Szakszervezeti Szövetség és a szövetséget alkotó tagszervezetek, a leghatározottabban visszautasították a munkavállalókat tovább sújtó előterjesztést, és a módosító javaslat visszavonását követelték.

A Magyar Szakszervezeti Szövetség és a szövetséget alkotó tagszervezetek az első pillanattól elutasították a törvényjavaslatot, és azzal kapcsolatban semmiféle kompromisszumra nem voltak hajlandóak. A MASZSZ és a tagszervezetek közös sikere, hogy a törvényjavaslat előterjesztői rövid időn belül belátták a javaslat tarthatatlanságát és visszavonták a munkaidőkeretre vonatkozó törvényjavaslatot. Ez az előkészítetlen, az érintetteket meg sem hallgató törvény módosítási próbálkozás, arra is rá kell, hogy döbentse a politika szereplőit, hogy járhatatlan az az út, amely egyoldalú érdekek mentén, a szociális partnerek megkérdezése nélkül képzel el a jövőt.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók

Szakszervezete is aggályosnak tartotta a „A munkaidő-szervezés egyes kérdéseiről” benyújtott törvény módosítási javaslatot, s aggályait írásban is megfogalmazta. A törvénytervezetet ugyan visszavonták, mégsem tartjuk haszontalannak, hogy a BDSZ tiltakozásának helyét adjunk, mert ez is konkrét jelzése annak, hogy tagságunk érdekeinek képviselete, az érdekek sérelmére irányuló kísérletek történő azonnali reakció, szakszervezetünk mindennapos feladata.

„A Kormány – mint már annyiszor, most is - eliminálta a Versenyszféra Konzultációs Fórumát (VKF), s így az érintettekkel – a munkáltatói és munkavállalói érdekképviselettel - történő egyeztetés nélkül terjeszti javaslatát a Parlament elé, melyben kezdeményezi a Munka Törvénykönyve (Mt.) módosítását, amely alapján akár harminchat hónapos munkaidőkeret is bevezethető lesz.

A benyújtott törvény módosítási javaslat deklaráltan a hosszabb távú gazdasági trendekre figyelemmel kívánja biztosítani a munkaidő-szervezés megfelelő kialakításának lehetőségét kizárólagosan akkor, ha erre kollektív szerződésben kerül sor. Ez különösen a hosszú, akár 6-7 éves termékciklu-

sokkal működő ágazatokban – pl. autógyártás - segítheti elő a kereslethez igazodó termelést, ahol a törvényben rögzített, legfeljebb 12 hónapos munkaidőkeret korlátai szűknek bizonyulnak. Ugyanakkor továbbra is figyelemmel kell lenni arra, hogy 12 hónap átlagában a heti munkaidő a rendkívüli munkavégzést is beleszámítva nem haladhatja meg a 48 órát.

Fentieket értelmezve ellentmondás feszül a hároméves munkaidőkeret és a garanciális elemként megjelenő, a 12 hónap átlagában heti 48 órás munkaidő korlát között. E korlátozást figyelembe véve ugyanis a 36 hónapos munkaidőkeret okafogyottá válik. Jelentős feszültségforrás lehet azonban, hogy a munkavállaló a rendkívüli munkavégzésért járó díjazást csak a munkaidőkeret lejártakor kaphatja meg, hiszen az ezt szabályozó jelenlegi előírásokat nem érinti a javaslat. Ugyancsak gondot jelenthet az a helyzet, amikor a munkáltató a rendkívüli munkavégzést részben szabadidő biztosításával kívánja ellentételezni. Ebben az esetben ugyanis az ugyancsak változatlanul hagyott jelenlegi szabályok alapján a szabadidő a következő keret végéig vagy akár a rákövetkező év végéig adható ki. Ad

abszurdum az is előfordulhat, hogy a rendkívüli munkavégzés kompenzációjára a 6 év elteltével kerül sor [Mt. 143. § (6) bekezdés].

Összességében véve álságosnak tartjuk a törvényjavaslat általános indoklásának utolsó bekezdését, mely szerint: „A törvény célja – a teljesítendő munkaidő és az üzemidő jobb összehangolása által – a munkavállalók védelme, a változó gazdasági környezetben munkahe-lyük megtartásának, folyamatos és egyenletes bérkereseti lehetőségüknek biztosítása, és ezzel párhuzamosan a munkáltatók számára a termelés kiszámíthatóvá és tervezhetővé tétele, valamint a megfelelő munkaerő folyamatos biztosítása.”

Nehezen látható be ugyanis, hogy a módosító javaslat a néhány - a munkavállalók védelmét szolgáló - garanciális elemet is figyelembe véve mennyiben járul hozzá munkahelyük megtartásához, avagy hogyan szolgálja a munkáltatókat a „megfelelő munkaerő folyamatos biztosítása” tekintetében, mint ahogy azt sem, hogy egy ilyen tartalmú módosítást követően mitől lesz kiszámíthatóbb, tervezhetőbb a termelés egy jelentős mértékben kereslet által vezérelt, konjunktúra érzékeny iparágban.

Megítélésünk szerint sokkal inkább arról van szó, hogy a törvényalkotó ismételtelen a munkáltatóknak igyekszik kedvezni a munkaidő vonatkozásában a még szabadabb mozgástér biztosításával, munkavállalók kiszolgáltatottságának további fokozásával. Mindezek felül ettől a módosítástól sem várható a kollektív szerződések számának növekedése, hiszen azokon a területeken, ahol a munkáltató szükségesnek ítélte a hosszabb munkaidőkeret alkalmazását, ott már eddig is volt kollektív megállapodás. A magyar viszonyok közt jellemzően munkahelyi szintű kollektív szerződések hosszabb időtartamú munkaidőkeret bevezetése által indokolt újratárgyalása során elvileg jelentkezhet munkavállalói oldalon alkupozíció javulás, azonban nem téveszthető szem elől, hogy ezen a szinten nem azonos súlycsoport a munkavállalói és munkáltatói oldal.

A Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete megítélése szerint a szociális partnerek bevonása nélkül benyújtott törvényjavaslat elfogadhatatlan, azt sürgősen vissza kell vonni, le kell venni a Parlament napirendjéről.”

Budapest, 2017. április 19.
BDSZ Titkárság

Kórustalálkozó

Nyolcadik alkalommal került megrendezésre Tatabányán a Bányász Művelődési Otthonban a Bányász kórusok és Hagyományörző Dalkörök Tatabányai Találkozója.

Az idén a „Jó szerencsét!” Emlékévhöz is szorosan kötődő program során a három „hazai” együttes (Bárdos Lajos Vegyes kar, Rozmaringos Bányász Egylet, Tatabányai Bányász Dalkör) mellett énekes közösségek léptek a vilá-

got jelentő deszkákra Pécsről, Salgótarjánból, a Heves megyei Egercsehiből és Oroszlányból is.

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával létrejött rendezvényt Turainé John Katalin alpolgármester nyitotta meg.

Szakmai értékelést Birinyi Józseftől, a Magyar Kórusok, Énekkarok és Népzenei Együttesek Szövetsége társelnökétől hallhattak a fellépők.

Pákai Ernő

Könyvismertetés

A Magyar Hidrológiai Társaság 100. évfordulójára magánkiadásban jelent meg tavaly év végén Dobos Irma és Scheuer Gyula szerkesztésében „Néhány jelentős hazai és külföldi gyógyvíz hidrogeokémiája” c. A/4 formátumú 126 oldalas könyv.

A szerkesztők rövid életrajza a könyv 8. oldalán olvasható.

A kötetben több mint 15 éves kutatás eredményét foglalták össze a szerkesztők, öt egymástól független, de egymást kiegészítő, a korábbi években már megjelent tanulmányokból. A fő célkitűzés szerint első sorban a hazai termál-karsztvizeket vizsgálták és összehasonlítani hasonló és eltérő földtani adottságokkal, illetve több esetben valamelyik tengervíz jelle-gével. Egyes esetekben a medenceüledék ásvány- és gyógyvizeinek vizsgálati eredményét is hozzákapcsolták a kutatásaihoz.

A 126 oldalas könyv az alábbi fő fejezetekre tagozódik:

A./ A kutatásban élenjárók.

B./ - A Rába völgyben és a Sárvár-Rábasömjén környékének és a Duna-Tisza köze déli határ-menti hévízkútjainak makro-és mikroelemeinek összehasonlító vizsgálata.

- Egyes hazai konyhasós vizek makro-és mikroelemei összehasonlítva néhány külföldi előfordulással.

- Szénsavas források, kutak makro-és mikroelem vizsgálata Parádsasváron és Parád környékén.

- Komárom és Esztergom között Szlovákiával közös Duna szakaszon feltár hévizek hidrogeokémiái összehasonlító vizsgálata.

- Karlovy Vary (Karlsbad, Csehország) világhírű gyógyforrásai.

Talán most először olvashatjuk, hogy a gyógyfürdő mozgalmas történelmi múltja, az 1300-as évekre nyúlik vissza, amikor IV. Károly német- római császár és cseh király vadászat közben szarvast üldözve felfedezte a Peplá folyó medrében gejzirként

magasra feltörő (6-8 méter) gőzölgő forró vízi forrásokat és a monda szerint 1350-ben elrendelte a fürdő létesítését.

Minden fejezet után gazdag irodalomjegyzék olvasható.

A szerkesztők igen gazdag mellékletek is csatoltak, így

10 fekete-fehér fényképet, 46 színes fényképet, 23 táblázatot, 38 ábrát.

Ez a könyv hiányt pótol, ugyanis ilyen részletes, dokumentált szakmai anyag e

területről még nem jelent meg.

Az, hogy egy kiváló minőségű könyv jelent meg, az köszönhető a műszaki szerkesztő Piro Olgának és a PR-Innovation nyomda dolgozóinak.

Csak egyetlen „szépséghibája” van ennek a könyvnek, hogy viszonylag kevés (100) példányban jelent meg, de már olvasható az MTA-, az Országgyűlés – az MFGI és az MFT könyvtárában.

Dr. Horn János

Elnökségi ülés

A BDSZ elnöksége június 14-én tartotta soron következő ülését. Az első napirendi pontban a testület meghallgatta Kiss Ambrus politológust, a Policy Agenda vezetőjét, aki „Munka Világa Dolgozói Körkép 2017, avagy egy felmérés tapasztalatai” címmel tartott előadást. Ezt követően a BDSZ elnöke, Rabi Ferenc számolt be az industriAll Europe VB üléséről. A harmadik napirendben tájékoztató hangzott el a bányásznap előkészületekről, valamint aktuális feladatokról. Előadók a BDSZ elnöke és alelnökei. Az utolsó napirendi pont az egyebek volt.

Mit üzen a múlt? A magyar munkaügyi kapcsolatok 1.

„Mint az egyedülálló munkás csak akkor erősödik, ha társaival egyesül, úgy az izoláltan álló egyesületek is csak akkor képesek kitűzőtt céljukhoz közeledni, ha egymást kölcsönösen támogatva haladnak.”

(Szakszervezeti Értesítő 1904. szeptemberi első száma)

A piacgazdaságok - másfél évszázados szerves fejlődésének eredményeként - alakították ki a munkavállalók, a munkaadók, illetve érdekképviseleti szervek, s az állam közötti intézményes (jogilag szabályozott) kapcsolatok rendszerét az együttműködés fenntartására, kollektív tárgyalásokra, kollektív szerződés megkötésére, a konfliktusok megelőzésére, azok megoldására.

A magyar munkaügyi kapcsolatok fejlődése a XIX. század közepén hasonlatosan a nyugat-európai országokéhoz indult meg, s felgyorsult az 1867. évi kiegyezést követő évtizedekben. Keveset beszélünk ezekről az évtizedekről, arról, hogyan is kezdtek szervekedni a képzett szakmunkások, mikor és miért alakítottak érdekvédelmi szervezetet a munkáltatók, hogyan született meg az első kollektív szerződés, mikortól beszélhetünk az első munkaügyi bíróságokról.

Talán nem tanulság nélküli felvillanítani azokat az eseményeket, amelyek gyökerét adják a jelen munkaügyi kapcsolatainak, még akkor is, ha a szerves fejlődést meg is szakították az 1948-1988 közötti évtizedek.

A századfordulón egy 1875-ös belügyminiszeri rendelet alapján a munkásoknak érdekeik védelmére csak a segélyező és a szakegyletek működését engedélyezték. A segélyező és a szakegylet legalisan tevékenykedő, a hatóságok által elfogadott alapszabállyal rendelkező szervezet volt.

Az 1870-es, 80-as évek küzdelme és csalódásai felerősítették a munkásszervezkedést. Mind többen értették meg a szakegyletek alakításának szükségességét. Az első szakszervezetet a nyomdászok hozták létre 1862-ben.

A szakszervezetek 1906-1907-től „a szabadszervezetekkel kiegészített szakegylet, amelyben a szabadszervezetek hatóságilag tiltott tevékenység: bérmozgalmak, sztrájkok irányítása, ellenállási alap kezelése.” A tagság szabadszervezeti járulékot, mint a szaklap előfizetési díját fizette be, s ez került az ellenállási alapba. Így alakult ki a hatóságok előtt ismert, de nehezen hozzáférhető féllegális hálózat, mely a bizalmasokon keresztül fogta át a tagságot.

A Bányamunkás, 1913. szeptember 4. 1. számában Bányamunkás szerkesztősége és kiadóhivatala aláírással „A bányamunkásokhoz” címmel szóló vezércikk összefoglalta a lap célkitűzéseit, a bányászok szervezkedésének segítését. „Ha a kormány nem engedélyez nekik egyesületeket, akkor úgy szervezkednek, ahogy a viszonyok

lehetővé teszik. Az egyesületek védőbástyáitól megfosztva, a sajtóhoz menekülnek, még pedig a munkások által alapított és megvédett sajtóhoz... Minél többen csoportosulnak e lapok körül, annál hatalmasabb fegyverük lesz a bányamunkásoknak, annál hamarabb szabadulnak mostani rabságukból”. (Lux, 2001)

Az első kollektív szerződés 1848 forradalmát követően a budapesti nyomdászok „e kedvező üzleti konjunktúrát nagyon alkalmasnak találták helyzetük javítását célzó mozgalom megkezdésére, mert a forradalmi idők szele őket is felrázta álmukból.” A jobb munkadíjért, 10 órás munkaidőért, a vasárnapi és ünnepnap munkáért külön megfizetésért, hetenkénti fizetésért fordultak először a nyomdászok a ma már legendás Landerer úrhoz. Landerer úr először azt hitte, hogy ezek a követelések csak egy-két nyomdász kívánsága, és elutasította a küldöttséget.

Az első független, felelős kormány igyekezett megoldást találni a nyomdászok bérmozgalmának békés megoldására, az esetleges sztrájk megakadályozására, hiszen az alig egy - két hónapja szabad sajtóra nagy szükség volt. A nyomdászok a nyomdatulajdonosok többszöri elutasító válasza után Klauzál Gábor kereskedelmi miniszterhez fordultak támogatásért. A miniszter közbenjárására 1848. május 13-án sikerült a városháza termébe egy közös értekezletre összehívni az érdekelteket.

„Hogy mennyire érdekében állott akkor a nyomdászok mozgalmának gyors és békés intézése a kormánynak, az abból is kitetszik, hogy a tárgyalásokon gróf Batthyány Lajos miniszterelnök megjelent.” Május 13-án egy napi és éjjeli tárgyalás után létrejött az első nyomdai árszabály, melyet június 2-án szentesítettek. Az árszabály, mely magyar és német nyelven készült, a műveleti árakat és az ezért fizetendő béreket tartalmazta, elismerve a vasár- és ünnepnap munkáért járadijait. Megállapodtak a felmondási időben is. (Lux, 2001)

Az első szakszervezeti konföderáció A régi szaktársak gyorsan rájöttek arra, hogy hatékony fellépéseikhez szükséges erőiket összeadni. 1898-ban létrejött a Szakszervezeti Tanács, melyet 126 szakmai egylet 23603 fizető taggal hoztak létre, több egyeztetés után. Főfeladatának a szakmai szervezetek kiépítését, alapszabályaik kidolgozását, a szervezett munkások politikai nevelését, a munkássajtó terjesztését, a bér- és sztrájkmozgalmak szervezését tekintette.

„Hogy a Szakszervezeti Tanács határozatainak egyöntetű végrehajtása biztosítva legyen, 1898. év második napján a fővárosi szakszervezetek választmányainak közös értekezletén megválasztott egy héttagú végrehajtó bizottság, s annak hatásköre és felada-

ta is megállapították.

E bizottság feladata főleg az volt, hogy a szakszervezetek, szaklapok működését és irányát figyelemmel kísérje, azok fejlesztését elősegítse, a mutatkozó hiányokat pótolja, s ahol szükséges, tanácsadólag lépjen fel, s az egyes szakszervezetekben észlelt bajokat orvosolja, a Szakszervezeti Tanácsnak javaslatokat tegyen, s minden, a szakmákat érintő közös ügyben eljárjon.” - olvasható a Magyarországi Szakegyletek és Szakszervezetek I. országos kongresszusának jegyzőkönyvében, melyet 1899. május 21-21-én tartottak Budapesten.

A Szakszervezeti Tanács „a modern munkásmozgalmat alapján álló gazdasági szervezetek központi képviselője” a Szaktanács szervezeti szabályzata szerint, s így mint központi intézmény képviselte a tagság érdekeit a hatóságokkal, a kormányzati szervekkel folytatott tárgyalásokon. (Lux, 2001, 2013)

1904. szeptember elsején jelent meg a Szakszervezeti Értesítő első száma, amely havi rendszerességgel számolt be a munkások gazdasági helyzetéről, a sztrájkokról, a békéltető bizottságok munkájáról, az iparfelügyeletről. A szakmák beszámoltak szervezeti életükről. Az értesítő tájékoztatót a nemzetközi szakszervezetek munkájáról beszámolt szakmai, kulturális érdekeségekről. A Szakszervezeti Értesítő szellemisége tükrözte, ami az első számban megfogalmazódott, hogy a szakszervezetek hatékony működéséhez elengedhetetlen a központi irányítás. (Lux, 2001)

Szorgalmazták a kollektív szerződések mind szélesebb körben való elterjedését. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara által 1905-ben kiadott elemzés 23 olyan ipart sorol fel, melyben kollektív szerződés létezett. 1907-ben 176 esetben jött létre kollektív szerződés, 1912-ben 169, 1913-ban 88 esetben. Az első világháború kitörésekor több mint száz kollektív szerződés volt érvényben. A kollektív szerződések egy részében egyeztető- illetve döntőbizottság felállítását is rögzítették a szerződést kötő felek.

Az első munkáltatói szervezetek A szakszervezetek megerősödését követte a munkaadók szervezkedése. Felismerték, hogy a kiszámítható gazdasági tervezést, a munkabérek kollektív szerződések kötésével lehetett biztosítani. 1891-ben alakult meg a Magyar Vasművek és Gépgyárak (VGÖE), 1894-ben a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete. A szakszervezetek megerősödése az országos munkáltatói szövetségek alapítását felgyorsította. 1901-ben a Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Országos Egyesülete és a Magyar Bőrgyárosok Országos Egyesülete alakult meg.

1902-ben jött létre a Magyar Gyáriparosok Országos Egyesülete,

mely a gyáripari munkáltatókat fogta össze, azok a nagy- és középipar központi gazdasági érdekképviseleti szervezete volt, s a Felsőházban is tagsági helyet kapott. (Lux, 2001)

Az első tripartit Az I. világháború idején a háborús körülmények a munkavállalók kiszolgáltatottsága, a munkaadók önkényeskedése az elviselhetetlenségig fokozódott. A szakszervezetek minden erővel igyekeztek a munkásság érdekében szólni, parlamenti interpellációkra kértek fel képviselőket, az illetékes miniszterhez fordultak. A munkások elkeseredése 1915- 1916-ra olyan méretű volt, hogy már a frontra való küldéssel sem lehetett őket visszatartani a munkabeszüntetésektől.

A háborús körülmények között különösen a hadviselés szempontjából fontos gyárakban a munkalassítások veszélyeztették a háborús vállalatokat.

A munkáltatók és a kormány rákényszerült, hogy tárgyaljon a szakszervezetekkel az úgynevezett munkaügyi panaszbizottságok keretében. Az 1916. január 16-án keltezett 18950/1915. MM. számú alaprendelet „némi egységességet teremt és megakadályozza a törvény öntudatlan vagy tudatos félremagyarázásából keletkező gyári önkényeskedést.”

A panaszbizottság a honvédelmi miniszter képviselőjéből, mint elnökből, továbbá hat tagból állt, a munkások és a munkaadók szervezeteinek 2-2 és a kereskedelemügyi minisztérium, a katonai parancsnokság 1-1 képviselőjéből állt. A legnagyobb jelentősége a rendelkezés a panaszbizottság összetétele azon pontjára vonatkozott, melyben a munkásság képviselőiként a szakszervezeteket jelölte meg.

Az, hogy a panaszbizottság csak a szakszervezeti tagoknak nyújtott segítséget, „kivánatos és előnyössé tette a munkásoknak a szakszervezetbe való belépést. A panaszbizottsági rendelet a munkások szervezkedési áramlatát, a szakszervezetek számbeli súlyát és tekintélyét hatalmasan megerősítette.” (Lux, 2001)

1916-ban 55.338, 1917-ben 215.222 szakszervezeti tagot tartottak nyilván.

A szakszervezetek hatása túlmutatott létszámukon. Ha a szervezett dolgozók arányát viszonyítjuk az ipari munkások létszámához, 1912-ben ez az arány 23,28% volt a Szaktanács felmérése szerint. Ez az arány volt jellemző a későbbi évtizedekben is, eltérés egyes szakmáknál, illetve időszakokban volt számot tevő. A szakszervezetek azonban társadalmi hatásában többszörösét tudták kifejteni létszámuknál.

A panaszbizottság hatáskörét 1916. július 19-vel kiterjesztették: „ha a felek közt békés kiegyenlítés nem sikerült, késelem nélkül végrehajtsa a határozat”, vagyis döntési jogkörrel kaptak.

A Szaktanács megjelentette „Munkásügyi Panaszbizottság” cím alatt a jogszabályt, s annak magyaráza-

tát. A füzetet Jászai Samu a Szaktanács főtitkára állította össze úgy, hogy az útmutatást adott a rendelet végrehajtásával kapcsolatos szakszervezeti feladatokra. A panaszbizottságokról így már nem lehetett nem tudni.

A munkaügyi bíráskodás A munkaviszályok rendezéséről, a pereskedések békés megoldásáról már az 1840.XVI. törvény rendelkezett. Itt nincs mód minden szabályt bemutatni. Az 1884. XVII. törvény cikk -ipartörvény - 141.§ az I. világháború végéig szabályozta a munkaviszályok elintézésének módját. „141. § Minden ipartestület kebelében az iparosok és a tanoncok vagy a segédek közt felmerülő súrlódások és vitás kérdések elintézésére (176. §) iparosok- és segédek-ből külön békéltető bizottság szervezendő.”

Előrelépést jelentette a munkaügyi viták rendezésénél az 1893. XXVIII. törvény cikk az ipari és gyári alkalmazottaknak baleset elleni védelméről és az iparfelügyelőről rendelkezett.

E törvény cikk alapján létrejött a magyar iparfelügyelet, mely célként fogalmazta meg, hogy az ipari munkásságot emberi színvonalra kell emelni, mert „komoly megbízható ipart öntudatos, becsületes és nyugodt megjelenést, biztonságot kereső munkásréteg nélkül nem lehet elképzelni.” Az iparfelügyelőségek által létrejötték a békéltető bizottságok. A békéltető bizottságok, mint a munkaügyi viták rendezésére létrehozott önálló intézmények elgondolása helyes és korszerű volt. Magában hordta már megalakulásától kezdve a korlátait, hiszen a munkaadói testületen belül alakították meg, és a munkáltatói befolyás a kirendelt iparhatósági megbízotton keresztül is érvényesült.

A századforduló után előtérbe került a munkaügyi bíráskodás korszerűsítése, amely jogvédelmet nyújthatott „a gyengébb társadalmi osztályoknak”. Jó eredménnyel működtek a helyi viták elsimítására a szakegysületeken belül felállt egyeztető bizottságok. A munkabéke úgy a munkaadóknak, mint a munkásoknak érdeke volt, de jelentőségét, mint a törvényi szabályozás felvillantásából is kitűnik az állam is felismerte és segítette. (Lux, 2001)

Végignézve a több mint száz évvel ezelőtti történéseket, méltán mondhatjuk, hogy büszkék lehetünk arra a múltra, amelyben eleink megküzdöttek a majdani rendezett munkaügyi kapcsolatokért. Büszkék lehetünk a régi szakszervezeti tagságra, mely a munkások öntudatos, képzett, világot is járó részét képezte, akiknek többsége munka után tanulni járt, olvasni, vagy csak gondolatot cserélni a szaktársaival, és adta a magját annak az erős szakszervezeti mozgalomnak, mely lehetett történelem „csináló”, és talpon tudott maradni a napjainkban is. (Folytatjuk)

Lux Judit

Hírek – röviden

Dolgozó Nők Konferenciája

2017. május 30-n a VDSZ Női tagozata konferenciát szervezett az iparban dolgozó nők problémáiról, szociális helyzetéről, lehetőségeikről.

Gyerek, család - párkapcsolat - munkahely összeegyeztetése, egyensúlya.

A bérkülönbségek férfi és nő között, nők helyzete a vezetésben, a politikában.

A BDSZ-t, a rendezvényen, Varga Éva képviselte.

MASZSZ Szövetségi Tanács ülés

Az ülés napirendi pontjai: A munkahelyi problémátrétképv megvitatása.

A munka törvénykönyve felülvizsgálataival kapcsolatos álláspont kialakítása.

A Felügyelőbizottság elnökének és tagjainak megválasztása.

A Szövetségi Tanács a MASZSZ Felügyelőbizottság tagjának megválasztotta Kolláth Jánost, a BDSZ főkönyvelőjét.

OMBKE Küldöttgyűlés

Tatabányán került megrendezésre az OMBKE 107. Küldöttgyűlése. Az ülésen elhangzott az OMBKE Választmányának beszámolója, az Ellenőrző Bizottság jelentése, valamint kitüntetések átadására került sor.

Ezt követően a tatabányai szénbányászat 120 éves történetéről hangzott el előadás. Rábi Ferenc elnök képviselte a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetét.

Nemzetközi villamosenergia-ipari konferencia

Az európai villamosenergia-ipari ágazati szociális partnerek (az industriALL Európa, az EPSU és az Eurelectric szervezetei), regionális konferenciát rendeztek „Az európai villamosenergia-ipari ágazat jövője, kilátásai - A fiatal munkavállalók, gyakornokok képzése, ideális munkakondíciók kialakítása” témakörében 2017. május 18-19-e között Prágában. A rendezvényen a BDSZ képviselője is jelen volt.

A Magyarországi Bányásztelepülések Országos Szövetsége (MABOSZ) és a Szuhaállói Bányásztelepülések (SZBT SZ) szakmai napja

Programok és elhangzott előadások:

Felsőnyárad Ormoszén Kft barnaszénből metanol ipari laboratórium megtekintése.

2. A bányászat jövője – előadás.

3. A bányászat és a bányásztelepülések helyzete – előadás.

4. Rudapark megtekintése.

Életét a bányászat töltötte ki Búcsú Bábics Gábortól

A március 18-án megjelent hír még mindig hihetetlen és megrázó, annyira valószínűtlen. Majd csak hónapok után szembesülünk igazán a ténnyel: Bábics Gábor, az Ajkai Nyugdíjas Bányász Szakszervezet több mint húsz évig volt elnöke 79 éves korában elhunyt. Akkor jövünk rá, hogy nincs többé köztünk, amikor nem megy el a Bányász Közösségi Házban rendezett összejövetelekre, a BDSZ üléseire, amikor nem hangzik mindenki számára ismerős nyugodt hangja. De hisz' ez képtelenség, mindig mindenhol megjelent, megszólalt a bányászok érdekében. Az a hiány lesz majd megrázó igazán. Azt mondják, az ember életében annyit ér, amekkora őrület hagy maga után. Őutána szívszorítóan nagy őr marad az ajkai bányászok körében!

Bábics Gábor mindig ott volt, ahol segíteni kellett, mindig megtette, amire kérték, mindig pontos és megbízható volt, és – ami felettebb ritka manapság

– mindig kiegyensúlyozott, jó kedélyű. A Bányai Dolgozók Szakszervezetében is kivívott tekintélyét nagyrészt munkájának, emberségének köszönhette. Iskolát teremtett hivatástudatból, munkaszeretettel, feyveléből, a bányászok összetartozásából és nem utolsósorban a bányászok szeretetéből. Hiányzott belőle a cinizmus valamennyi formája, sugárzott belőle a tiszta őszinteség!

Bábics Gábor 1938-ban született Bódén. 1955-ben Ajka-Csingervölgyben járáriskolát végzett. 1973-ig frontfejtési járárként dolgozott Jókai-bányán, követve édesapja hivatását. Súlyos bal- és jobbkezű szénbányász volt. Azt követően felszíni munkát végzett. Ezután következtek a magasabb szintű tanulmányok az Eötvös Lóránt Tudomány Egyetemen. Részt vett a szakszervezeti mozgalomban, titkár lett, majd bekerült a Veszprémi Szénbányák Vállalat központjába, ahol a szakszervezet kulturális és tömegsport munkatársaként dolgozott. Évtizedekig tudósítója volt a Bányász és a Bányamunkás című lapoknak. Ebből a pozíciójából ment nyugdíjba 1993-ban. Lényegében csak papíron lett nyugdíjas, mert talán többet dolgozott, mint aktív korában, hiszen az életét a bányászat töltötte ki. Megválasztották az Ajkai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnökének, s innen vonult huszonegy év után – kezdődő betegsége miatt – 2014 decemberében véglegesen nyugdíjba.

Amikor tavaly megtudtuk súlyos betegségét, kezdtünk félve gondolni távozására. Hosszú hónapokig hősiesen

viselte a fájdalmakat, ám az idén év elején a gyógyíthatatlan betegség kezdte összekuszálni a szálakat, és viharos gyorsasággal tépett szét mindent. Küzdött, mint a bányában, tartotta magát a kemény ellenféllel szemben, kis javulásnak is örült, bizott, hitt, mint egész életében. Hónapokig felülemelkedett a szenvedő betegségen, a remény felvillanása és a visszazuhanás árka között utazott ehhez a magányos végállomásig. Március 13-án látogattam meg a kórházi szobájában, már fáradt volt a hangja, kézfogása elárulta, hogy valójában elindult utolsó útjára. Szomorú arcát látva mintha arra kért volna bennünket; gondolkodjunk el Róla és önmagunkról is, annak értelméről, hogy tegyük ismét mérlegre, mi a fontos és mi a felesleges. Ő mindenivel törődött, a környezetében lévők minden gondjára-bajára érzékenyen figyelt, csak önmagára nem eléggé... Nem panaszkodott, inkább csendben tűrte a mind jobban gyöttrő fizikai és lelki fájdalmat. Csak egyet nem tudott megtenni: az alattomosan támadó betegséget már nem tudta legyűrni. Szervezete most hagyta először cserben – ám visszavonhatatlanul és végérvényesen. Hiába volt az ajkai kórház belgyógyászati osztályán dr. Kúronya Pál főorvos és nővéreinek fáradósa, lelkiismeretes munkája, csendesen távozott közülünk, szerényen, ahogy végigélte eléggé rövidre szabott életét. Egy igaz: kegyetlenül szakította szét nála a remény fonálát örökre a sors. Pedig erős bányászember volt, alaposan megküzdött az életért, minden örömről,

minden elismerésért! A kórházban, amikor elváltunk, még mosolyogva intett. Ez volt az utolsó találkozás. Ezt a pillanatot őrzöm róla!

Március 25-én, szombaton délutánra még egyszer „összehívta” bányásztársait, barátait. Feketélt a tósokberéndi katólikus temető. Óriási volt a tömeg. Tudtuk, hogy sokan szerették, ismerték, tisztelték Bábics Gábort. És most itt volt mindenki. Az emberek némák, csak az arckifejezések. Családtagok, egykori bányásztársak, az Ajkai Bányász, a Veszprémi Szénbányák nyugalmazott vezetői, a BDSZ képviselője, barátok álltak körül a ravatal, lehajtott fejjel tisztelegtek. Csupán az időjárás volt tiszteletlen. Groteszkül vidáman, verőfényesen sütött a nap ezen a szomorú szertartáson. A ravatalnál Németh Csaba egykori bányásztárs, most polgári búcsúztató és Győr Sándor emlékezett. Felelevenítették azt az életutat, amely sikerekkel volt kiköveztve, majd méltatták emberi nagyságát. A sok elismerés mellett felsorolták a magasabb kitüntéseit, amelyek közül a legmagasabb a Kongresszusi Bányász Emlékérem. Bár a legszebb jutalom számára, hogy a bányászok összetartó, egymást segítő közösségéhez tartozhatott. Ha valamire, az elhangzott szavakra nagyon büszke lenne. A baj csak az, hogy már nem lehet. Meg az is baj, hogy az ilyen szerény, népszerű emberek igazi értékét csak akkor fedezzük fel, amikor már a hiányát érezzük...!

Nehéz elhinni, hogy ez az ember ott

pihent az embergyűrű közepén. Arannyal díszített koporsóban. A sok száz ismerős, egykori kolléga, barát igyekezett még egyszer a közelébe kerülni. Ha mást nem, csak fejet hajtottak a ravatala előtt, megköszönték emberségét, a bányászok érdekében végzett tisztességes, önzetlen munkáját!

A Bányász Himmusz harangjátékának dallamára ünnepélyes, de nagyon szomorú menet kísért a sírig. A megtört családtagokat tisztelői követték. A sírnál Németh Csaba tolmácsolásában elhangzott Osváth Imre: Bányász barátaimhoz című verse, utána az előadó elénekelte a Honfoglalás című dalt, végül a Borostyán Férfikar gyönyörű bányászdalokkal és a Bányász Himmusz dallamaival búcsúzott. Ezután Bábics Gábor sírját eltakarták a koszorúk és a tisztelet virágai. Abban a földben nyugszik, amelyet az elmúlt közel nyolc évtizedben sosem hagyott el, és amelynek dicsőségét mindig mindent megtett, ami tőle tellett!

John Lennon, a huszadik század egyik legnagyobb hatású angol énekes-zeneszerzőjének szavai jutnak eszembe: „Próbálj meg úgy élni, hogy ne vegyenek észre ott, ahol vagy, de nagyon hiányozz onnan, ahonnan elmentél...” Azt hiszem, Bábics Gábor mindenkinek nagyon hiányozni fog... Most majd ezt a hiányt is meg kell próbálnunk betölteni. Sok időnek kell eltelnie addig, míg igazán búcsút veszünk tőle. Most még maradjon velünk!

Hálával emlékezünk rá, helye most már örökre üresen marad a Bányász Közösségi Házban. És ha a világ dicsősége és az élet elmúlik, vannak, akik örök nyomot hagynak maguk után! Bábics Gábor igazi bányászember volt, kevesebbek lettünk távoztával. Örökké emlékezni fogunk rá!

Tollár Sándor

Család és közösség egyensúlyban Beszélgetés a Dorogi Bányász Nyugdíjas Alapszervezet elnökével

Farda István (79 éves) idén május végéig már kilencven felszállást tud maga mögött, mint sportrepülő pilóta és oktató. Fiatalos lendülettel tölti be a Dorogi Bányász Nyugdíjas Alapszervezet elnöki tisztét. Irodájukban beszélgetünk, amely az impozánsan felújított József Attila művelődési házban talált otthonra, ahogyan a Bányász Szakszervezeti Szövetség Dorog is.

- Az Ön szakszervezeti tagsága egyidős a felnőtt munkaviszonyával. Pályája hogyan kezdődött?

- Érettségi után rögtön beléptem a Dorogi Bányagépgyártó és Javító Üzembe TMK lakatosként, majd a műszaki osztályra kerültem programozónak. Sorkatonai szolgálatom után is a gyárban folytattam, és gyártás előkészítő munkám mellett műszaki könyvtárosként és újtási előadóként is tevékenykedtem. Majd a Dorogi Szénbányászati Tröszt igazgatóságán iparjogvédelmi osztályvezetőként dolgoztam nyugdíjazásomig. A szakszervezetben huszonöt évesen vezetőségi tag lettem, később titkár majd elnök, mindig társadalmi munkában.

- Mi ösztönözte arra, hogy napi nyolc óra munka mellett közösségi feladatokat vállaljon?

- Egyik magyarázat lehet, hogy a második világháború utáni években kezdtem kamaszkodni. Mozgalmas életet éltünk akkoriban. Sok mindennel meg akartam ismerkedni. Már az általános iskolában jártam különböző szakkörökbe. Kerestem a helyemet. Legjobban a repülőmodellezés és a sportrepülés kötött le, ami fizikai munkával is együtt járt, kézügyesség is kellett hozzá. Jobban vonzott, mint az elméleti dolgok. Ezért is iratkoztam át már elsősben az esztergomi Bottyán János gépipari technikumba az István gimnáziumból, ahová azért irattak be, mert jó tanuló voltam.

- Szorgalma, kitartása honnan eredhet?

- Szegény családban nőttünk fel, nővéremmel együtt Esztergomban. Akkor a földből nem lehetett megélni. Édesapánk elment a bányagépgyártó és javító üzembe segédmunkásnak. Később lett öntő szakmunkás, sőt kiemelték, hogy továbbtanuljon. Végzés után tanácselnök lett a Dorog közeli Úny községben. Édesanyám is sokáig dolgozott abban az üzemben munkásként. Közben én középiskolás koromban, nyaranta amint a tanítás befejeződött, már másnap dolgozni, mint diák egy honvédségi üzemben. Szeptember elsejéig megkerestem a ruhára, tanszerekre valót, közben pedig megtanultam a fegyelmet és a rendet.

- Aki sokat dolgozik, annak nélkülözhetetlen a stabil családi háttér. Önknél ez hogyan alakult?

- Feleséggel, Ilonával, ötvennégy éve házasodtunk össze. Két lányunk, Éva és Zsuzsanna tanári diplomát szerzett, itt laknak Esztergomban. Három unokánk közül Anita építészként dolgozik,

a másik kettő pedig idén végez; Kinga a Budapesti Gazdasági Egyetemen, Bálint pedig a győri Széchenyi István Egyetemen.

- Ezek szerint Önök túl vannak az aranylakodalmon.

- Nem rendeztünk nagy mulatságot, csak szűk családi körben ünnepeltünk.

- Hogyan ismerkedtek meg?

- Ilona a barátnője volt egyik barátom élettársának, ők mutattak be minket egymásnak, miután leszereltem a katonaságtól. Együtt jártunk szórakozni, leggyakrabban az esztergomi repülőtérré, mert ott igazi klubélet volt és tévét is lehetett nézni.

- Aki elolvassa ezt az interjút, és kíváncsi arra, hogyan sikerült Önnek harmóniában, hasznosan megélni ezt a magas kort, annak hogyan foglalná össze saját receptjét?

- Érdekes lehetleg minél több időt tölteni fiatalok között, ami nekem, mint repülés oktatónak sikerül. Amellett az embernek nem szabad elhagyni magát, és gubbasztani egy nyugdíjas klubban.

- Ön rengeteg tapasztalatot szerzett éppen hatvanévnapi szakszervezeti tagsága alatt több korábbi funkcióban is; többek között, mint a BDSZ dorogi alapszervezetének elnöke. Hogyan működik most a 226 tagú dorogi alapszervezet?

- Együtt őrizzük a bányászat értékes hagyományait, és jólesően érezzük, hogy összetartozunk. Találkoztunk Május Elsejéken, Bányásznapokon, Borbála napokon és közösen ünnepe- lünk. Sokan szoktak részt venni a térségünkben 1785 és 1994 között több mint 400 hős halálát elődeink emlékműveinek koszorúzásain. Azon kívül nyáron buszokat indítunk a komáromi gyógyfürdőbe, és a költségekhez a szakszervezet hozzájárul. Évente egyszer- kétszer kirándulást is szervezünk tagjainknak. Mivel tagja vagyok a BDSZ Idősek Tanácsának, ott is adok és kapok

impulzusokat a programokkal kapcsolatban.

- Az aktív dolgozókat tekintve, hogy látja az érdekvédelmi munka lehetőségét most és a közeljövőben?

- Sajnos a rendszerváltás óta olyan törvények születtek, hogy a dolgozók érdekében érdemben keveset lehet tenni. Például a sztrájkjognál nem állapították meg az elégséges szolgáltatás kritériumait. Tisztségviselőknél nem megfelelő a mentelmi jog szabályozása. Márpedig ha a szakszervezeti vezetőknek nincs védettsége, és esetleg elbocsátás fenyegeti, akkor nem tud kellő hatékonysággal fellépni a munkavállalók érdekében.

Bajai Ernő

KÖNYVISMERTETÉS Babócsa története időrendben

2017 márciusában a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum Közleményei 51. kötetében jelent meg Dr. Laklia Tibor szerkesztésében „Babócsa története időrendben” c. könyve azon községről, mely 1955 áprilisában felkerült a magyar szénhidrogén-termelés térképére. A Rosta Ferenc és Szűcs László főfűrőmester vezette fűrőcsapat a GB-2 (Görgeteg-Babócsa) jelű fűrési ponton földgázt talált. Ez az év, számomra is, örökké emlékeztető maradt, mert mint III. évet végzett olajmérnök hallgató egy hónapos praximat 1955 júliusában Babócsán töltöttem ahol két fűrőberendezés dolgozott. A másik berendezésnél Krisztek főmester irányította a munkát. Nagyon sok olajipari vezetőt ismerhettem meg ott. 2007-ben családommal Babócsán jártunk, egy csodálatosan új községet találtam.

Dr. Laklia Tibor Babócsa iránti „szerelem” régóta ismert. A most megjelent könyv 54 irodalomjegyzék sorol fel, és ebből négynek ő a szerzője.

A könyv szerzője nemcsak hazánkban elismert kiváló gázipari elméleti és gyakorlati szakember, de kiváló történész is, amint eddig is bizonyított, de ez a könyv tette fel az „i” betűre a pontot.

A könyv ajánlását Tóth János, majd az

„Előszó”-ban a szerkesztő írja meg, hogy mi vezérelte e könyv megírását.

Babócsa a déli határ közelében a csodálatos Duna - Dráva Nemzeti park területén fekszik. Ma már az Európa híru narciszosáról híres, a község címerében is megjelenik a narcisztartó arany griff madár.

Ezt követően az alábbi fejezetek olvashatók:

Óskor, kelták-rómaiak

456

Avarok és dél-szláv migráció

456-800

A IX. század: a nagy változások kora

800-894

A honfoglalás és az új rend

894-1010

A „Tibold korszak” három évszázada

1010-1395

A Marczaliak Babócsa új urai

1398-1495

A Báthoriak Babócsán

1489-1566-1605

Török világ Babócsán

1566-1690

Másfél évszázad, öt birtokos

1690-1842

A gróf Somssich család Babócsán

1842-1945

A mi századunk – két világháborúval

1810-2010

Függelék

132 oldalon a könyvben szereplő családokról, a vasútról, a sportról, a „határsáv”-ról, a gáziparról, a Rinya patakról írva egy történelmi séta keretében mutatja be Babócsát.

Forrásjegyzék

A Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum rövid története

Színes fotók.

A szerkesztésben közreműködött Szilágyi Teréz, Szép András és Tóth János, a kiváló nyomdai munka a Pátria Nyomda Zrt. (Budapest) dolgozóit dicséri. A könyv megvásárolható a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeumban (8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13.; tel.: +36 92 313-632; e-mail: moim@olajmuzeum.hu és a Fekete Arany Klubban (1111 Budapest, Bartók Béla u. 34.; tel.: +36 30 322-6131; e-mail: fak.pub@gmail.com).

Dr. Horn János

A „Cérnaegytemtől” az ágazatvezetésig

- Tanítónő akartam lenni – mondja Herceg Lászlóné - de oda, helyhiány miatt, nem vettek fel, s mivel akkor központi irányítás volt az oktatásban, a ruhaipari iskolába küldtek. Ez 1952-ben történt. Érdekesége a dolognak, hogy nem messze laktunk az iskolától, amit „Cérnaegytem”-nek hívták a környék, de meg sem fordult a fejében, hogy nekem valaha is közöm lesz hozzá.

- Ez afféle szakmunkásképző intézet volt?

- Nem, annál több volt. Érettségát adott, minket, mint ruhaipari technikusokat képeztek ki. Én 1956-ban érettségiztem. A forradalom miatt azonban a technikus oklevelet később kaptuk meg. Akkor az volt a rend, hogy minden végzős számára kijelölték, hogy melyik ruhaipari vállalatba kell mennie, dolgozni. Ez másfél éves kötelezettséget jelentett. Tulajdonképpen továbbképzés volt, aminek a teljesítése után kaptuk meg a képesítést, hogy technikusként működhetünk.

- Hová irányították?

- Nekem Sopronba kellett volna mennem, mert a tudómmal voltak problémák, s a bizottság úgy döntött, hogy az ottani jó levegő használ majd, ezért az ottani

ruhagyárba küldtek. A forradalom közbejött, azonban meghiúsította ezt a tervet. Én így a budatényi női ruhagyárban töltöttem le a kötelező gyakorlatot. És ott is maradtam. Megszerettem a helyet, a kollégáimat, jól éreztem magam. Mint gyakornok, a többi technikustársammal egy szalagnál voltunk, s ugyanazt a fizikai munkát végeztük, mint a többi dolgozó. Aztán a munkaügyi osztályra kerültem normásnak. A minisztérium szervezett egy egyéves tanfolyamot a normakészítés alapjairól, meg az akkor bevezetett munkanap-felvételről. Ez utóbbi a kieső, felesleges idő felméréséről szólt. Ezeket mind megtanultam.

- Hogy alakult a további sorsa?

- A hatvanas évek elején a ruhagyárakat kezdték összevonni. Abban az időben, Budapest kerületeiben, rengeteg, kis létszámú ruhaipari cég működött, ezt akarták centralizálni, a hatékonyabb működés érdekében. Minket összehoztak a XIII. kerületi Selyem Fehérnemű Gyárral. Itt megint új dolgokat kellett megtanulnunk. Más kezelést igényel egy felsőruha, mint egy hálóing, vagy köntös. Nem beszélve arról, hogy hímzett termékeket gyártottunk. Ehhez voltak külön hímzők, akik rádolgozták a kész fehérme-

müre a mintát, ami ráadásul színes is volt. Később ezt gépesítették, s akkor már csak a gépet kellett felügyelni, egy dolgozó hat hímző gép ellenőrzését is ellátta.

- Milyen piacra dolgoztak, a hazain kívül?

- 1967-től a fehérnemű megrendelésünk számottevő része a Szovjetunióból jött. Óriási tételben szállítottunk, pl. egy városba negyvenezer darabot. Egy tételből két-háromszázezer készült egyszerre,

s meg volt adva, hogy milyen bontásban és hova küldjük. Amikor kezdett lanyhulni a Szovjetunióban a központi irányítás a belkereskedelemben, kisebb lett az igény, nálunk is csökkenteni kellett a termelést. Ezt valamiképp pótolni kellett, ekkor lépett be a bér munkarendszer. Főként fehérneműben vállaltunk bér munkát, mert ebben volt tapasztalatunk. A változáshoz igazodnunk kellett, a vállalatok magukkal hozták a géppark folyamatos megújítását, új, speciális varrógépek beszerzését. Mellékesen jegyzem meg, hogy egy-egy gép igencsak borsos áron volt beszerezhető. Ezeket az NSZK-ból, illetve Franciaországból vettük, módomból volt mindkét országban egy-egy hetet tölteni a gépek, a technológiák megismerése céljából.

Tanulmányozhattuk az ottani módszereket, s nagyon hasznos tudnivalókkal lettünk gazdagabbak. Ott találkoztam először a munkahelyi tornával. A varrónők esetében ez különösen fontos, hiszen ülőmunkát végeznek, szinte azonos testhelyzetben egy egész műszakon keresztül. Be is vezettük, amint hazajöttünk.

- Végig ennél a vállalatnál dolgozott?

- 1980-ig dolgoztam ugyanannál a cégnél, csak a neve változott néhányszor. Aztán egy családi gond miatt váltanom kellett. A férjem megbetegedett, ápolásra szorult, ekkor már problémát okozott Budaténybe utaznom, ekkor változtat-

tam munkahelyet. A Kézműipari Vállalathoz kerültem, a ruhaipari ágazatot vezettem. 1989-ben leszázalékoltak, így ért véget ruhaipari pályafutásom. Igaz, még egy darabig, hogy kiegészítsem a nyugdíjamat, négyórásként visszajártam dolgozni.

- A szakszervezetbe mikor lépett be?

- A szakszervezet egy percig sem volt kérdés. Ahogy elkezdtem a munkát 1956-ban, rögtön beléptem. Tavalay volt a hatvanéves jubileumom.

- Volt valamilyen tisztsége?

- A munkaköröm mindig olyan volt, ami nem tette lehetővé, hogy felelősséggel elvállaljak bármilyen tisztséget. Sokszor hetekig jártam a vidéket, a helyi ruhaipari vállalatok dolgozóinak a betanítása, a munkafolyamatok kialakítása volt a feladat. Jártam a bányavidékeket is. Akkortájt zárták be a bányákat Nógrádban, s az addig háztartást vezető bányászfelelőségek kénytelenek voltak munkát keresni. Ebben segítettünk nekik azzal, hogy betanítottuk őket varrodai munkára.

- Miként látja a ruhaipar jelenlegi helyzetét?

- A ruhaipar nagy vállalatai jószerivel megszűntek. Azt figyeltem meg, hogy mintha egyre több lenne a az apró, néhányfős, kis vállalkozás. A pályakezdésem jut eszembe, akkor is ez volt a helyzet.

- hámosi -

Ajkára és környékére látogattak

Oravec Edit, az Ajkai Bányász Kulturális Egyesület elnöke küldött hírt a Bányamunkásnak arról, hogy a budapesti Tavirózsa klub ellátogatott Ajkára. A látogatást Tóth Árpád nyugalmazott vezérigazgató kezdeményezte. A vendégek megnézték az 1965-ben nyitott Bányászati Múzeumot, ahol előadást hallgattak meg Horváth Károlytól, a Bódéért Hagyományörző Egyesület elnökétől

és Blaskó Sándortól, a Padragi Hagyományörző Kör vezetőjétől, aki a bányászok hitvilágáról és kultúrájáról beszélt. A bódéi iskolában megtekintették a bányászati emlékek gyűjteményét, a Bányász emlékparkokat, emléktáblákat, emlékhelyeket a csingeri, bódéi, csékúti és padragi városrészen.

A vendégek Halimbára is ellátogattak, ahol a gyógyfüves esperesnek

nevezett Szálai Miklós a háború utáni időkben felelevenítette a katolikus lelképásztörök hagyományos gyógyító tevékenységét. A találkozó a polgármesteri hivatal udvarának kiállítására és az épület pincéjében található bauxitbányászatot bemutató vágatszakaszmegtekintése után ért véget.

A Tavirózsa klub tagjai, elmondásuk szerint jól érezték magukat a városban és környékén.

„Csak törpe nép felejthet ős nagyságot
Csak elfajult kor hős elődöket
A lelkes eljár ősei sírlakához,
S gyűjt régi fényél új szövetnek;
S ha a jelennek halványul sugára,
A régi fény ragyogjon fel honára”.

Garay János (1812-1853)
Az Árpádokból/VEZÉRHANG/

Szerencsések voltak azok, akik a Morvai /Mitya/ levelező listáján is megjelent meghívó alapján részt vettek 2017. március hó 30. napján, Zalaegerszegen és 2017. július 1-én, a Lovásziban megtartott „Az 1956-os forradalom az olajiparban” c. könyv bemutatóján.

Kiváló időpontban jelent meg, bár a szerzők eredetileg 2006-ban kívánták megjelentetni, de technikai okokból ez – szerintem szerencsés – 2017-ben jött ki a nyomdából, ezzel is emlékezve az első letartóztatásokra, hiszen az első letartóztatás időpontja 1957. február 20.-a volt (Pollok László).

Ez a könyv

mint Tóth János az előszóban írja „szerény kárpótlás a nagyrészt elmaradt szerény igazságtétel, a sok igazságtalanság, jóvátehetetlen események után”.

bár korábban megjelentek után – az irodalomjegyzékben 28 szerepel (egy a mostani könyvismertető tollából) – új riportok, új információk szerepelnek, ami elsősorban annak köszönhető, hogy az „első szerző” (Horváth Róbert) mellé felsorakozott Srágl Lajos és Tóth János, akik már 1991-ben elkezdtek a kutatást.

Miért mertem vállalkozni ennek a könyvnek az ismertetésére? Azért mert:

1955-ben, mint III. évfolyamot befejezett olajmérnök hallgató, praxiban Babócsán voltam, ahol, mint dr. Lakli Tibor szintén ez évben megjelent „Babócsa története időrendben” c. könyvében írta „Babócsa 1955 áprilisában felkerült a magyar szénhidrogén

KÖNYVISMERTETÉS Horváth Róbert – Srágl Lajos – Tóth János Az 1956-os forradalom az olajiparban

termelés tékéjére”. Ott nagyon sok olajipari szakemberrel volt szerencsém találkozni, megismerkedni.

1956 nyarán egy olajipari szakmai csoport utazott Ploiesti-be és egy páran, már, mint IV. évfolyamot végeztek utazhattunk a kizárólag olajmérnökökből álló csapattal,

1957-es végzésem után mélyfúró vállalatnál kezdtem dolgozni, és kapcsolatban voltam több olajipari szakemberrel és tőlük hallottam a letartóztatásokról.

Ezt a könyvet az Olvasó nem tudja letenni. Tisztelettel adózik a könyvben szereplő meghurcoltaknak, mert olyan hihetetlen megaláztatásokban, kínzásokban volt részük, amit el sem tudunk képzelni. A vállalatok szadisták voltak, sajnos a könyvben nem találunk utalást, hogy később milyen büntetést kaptak, sőt a könyvben szerepel, „... egy gellénházi személy, aki több 1956-os forradalmár és családja életét keserítette meg ...a rendszerváltás után sem indult ellene eljárás, sőt elismert íróként, művészként távozott el”.

A 201 oldalas (A/4 formátumú) könyv Ungváry Krisztián történész és Tóth János előszavával kezdődik, majd Horváth Róbert bevezetését követi Tóth János „Történelmi háttér. Emberi sorok” c. írása.

Talán még soha, sehol nem jelent meg Turkovich György „Feljegyzés” című 4 oldalas írása, akit 1955. november 1-jei hatállyal, erőszakkal felrendeltek az Állami Ellenőrzési Minisztériumba, és akinek három beosztottja volt, Lovász Károly vegyész mérnök, Kiss Sándor közgazdász, Czinki Imre közgazdász

(nem véletlen, hogy az első kettő korán, infarktusból halt meg).

A munkába bevonták Kertai Györgyöt, Bán Ákost és Alliquander Ödönt, akik nem voltak hajlandók azt az anyagot szolgáltatni amit „elvártak”, sőt Csabai iparigazgató és Bence László neve is szerepelt azon a listán, ami Hazi Árpád miniszternél volt, akiket ezért felelősségre kell vonni. A mások által vállalt „anyag” (jegyzőkönyv lezáró értekezlet) megbeszélését október 25-re tűzték ki. Félő volt letartóztatásuk, de megmentette őket az 1956-os forradalom kitörése.

Ezt követően az alábbi fejezetek olvashatók:

Srágl Lajos - Tóth János: A Majerszky-per és körülményei.

Srágl Lajos: Buda Ernő és társai ügye. Srágl Lajos: Konceptiók perek és perindítási kísérletek a magyarországi olajiparban.

Riportok (zárójelben a készítés dátuma).

Farkas Béla okl. bányamérnök (2001. június 14-én). Dr. Korim Kálmán okl. geológus (1991. október 17-én). Pollok László okl. gépészmérnök (2006. július 19-én és 29-én). Dr. Várszegi Lajos jogász (Amerikából 1993-ban küldött I. rész, a második magyarországi látogatása során 1995-ben). Farkas Aladár gázfogadó-állomás kezelő (időpont nincs közölve). Gellén Antal telefon-szerelő, karbantartó (2016. szeptember). Kiss Jenő pedagógus a rendszerváltás után az első gellénházi polgármester (2016. május). Kántás Károly geofizikus és fia István, János (idő-

Tanácskozás az Aknamélyítő kör tagjaival

Ajkán, a Bányász Közösségi Házban megbeszélést tartottak a BAV egykori dolgozói. Megvitaták jövőbeli terveiket, tennivalóikat.

Ebben az esztendőben emlékeznek meg arról, hogy 110 évvel ezelőtt létrejött Magyarországon a szervezett aknamélyítés és bányaépítés.

Az ez évi Bányásznapon emlékülést szeretnének tartani Ajkán és Dorogon, ahol fényképek mutatnak be egykori cégi tevékenységét.

Kopjafát kívánnak elhelyezni az Ajka-csingeri Bányászati Múzeum területén és Dorogon a Hősök kertjében az egykori szakma művelőinek tiszteletére, kegyelettel, név szerint emlékezve azokra, akik a két területen a bányaépítés során üzemi baleset miatt veszítették életüket.

A rendezvényen részt vettek az ország

pont nincs közölve). Dr. Korim Kálmán (1999. augusztus).

Mellékletek

Képgyűjtek

A Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum rövid története + 7 színes kép. Tüntetés a szovjet hősi emlékmű ledöntése Bázakerettyén + 11 színes kép. Az 1956-os forradalom 10 színes fényképe.

A nagy szakmai tartalommal, sok eredeti dokumentumot közlő, kiváló minőségben készült könyv szerkesztője Tóth János, a nagyon izléses fedélterv és nyomdai szerkesztő Varga Gábor György, a nyomdai munkák a Pátria

különböző városaiából, településeiről az Aknamélyítő Vállalat valamikori szakemberei, harmincöt fővel.

A rendezvény szövevényei voltak: Tóth Árpád nyugalmazott vezérigazgató és Kárpát Csaba az Aknamélyítő Vállalat nyugalmazott főmérnöke.

Az összejövetelen bemutatásra került a kopjafa terve a méretei és elrendezése, melyhez értékes kiegészítő és módosító javaslatok hangzottak el. Megbeszéltek az avatás pontos időpontját, a kopjafák elhelyezését, valamint anyagi vonatát. Köszönet hangzott el a kopjafák anyagát adományozó erdőgazdaságnak. A könyv kiadása és a kopjafák főként adakozásokból és támogatásokból kerülnek megvalósításra, melyhez a szervezők örömmel és köszönettel fogadnak minden segítséget, hozzájárulást az egykori kollégáktól és partnerektől.

Nyomda Zrt. (Budapest) dolgozói dícséri.

A könyv a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum Közleményeinek 31. száma, kiadója a Magyar Olaj-és Gázipari Múzeum (Zalaegerszeg).

A könyv Zalaegerszegen a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeumban (8900 Zalaegerszeg, Wlaccis Gyula u. 13.; tel.: +36 92 313-632; e-mail: moim@olajmuzeum.hu) és Budapesten a Fekete Arany Klubban (1111 Budapest, Bartók Béla u. 34.; tel.: +36 30 322-6131; e-mail: fak.pub@gmail.com) szerezhető be.

Dr. Horn János

„Barangolás” a Bányamunkás egykori szerkesztőségében

Kedvtelésből, szerkesztői kíváncsiságból, mindenféle tudományos célzatosság nélkül, időnként előveszem a Bányamunkás bekötött, archivált példányait, hogy magamba szívjam régvolt korok hangulatát, hajdanvolt kollégák, újságírók leírásai alapján felidézsem a múltat. Minél korábbi példányokba lapozok, annál szomorúbb, annál lehangolóbb ez a barangolás.

Nem keresek áthallásos írásokat, nem figyelem, hogy mit űzen a múlt (szerintem semmit, az újságírás a jelen műfaja), de mindig megtalálnak azok a témák, melyek megrendítenek, elgondolkodásra késztetnek. Időutazásba kezdek ilyenkor. Ott lenni egy szervezet alakulásánál, valaminek a kezdeténél, borzongató érzés. Próbálok beleélni magam az akkori lapszerkesztő helyébe, hatalmába kerít a szakmaiság, elképezelem, hogy én mit tettem volna egy konkrét esetben, hogyan írtam volna meg a már elkészült

cikket.

Kalandozásaimnak soha nincs tanulsága, a múlt megtörtént dolog, alakulásába beleavatkozni nem lehet, de rácsodálkozni igen. Hogy mentek akkoriban ott a dolgok?

Az 1913-as lapszámokba olvasva, rögtön kiderül, hogy volt ott a szerkesztőségben – vagy éppen külső munkatársként - egy újdonság, aki, mint publicista utódai később, hétről hétre megírta gondolatait a jelenről. Írásai pontos, elevenbe vágó életképek, fájdalmas röpiratok, hol nyugodt, értelmes érveket felsorakoztató, logikus következtetéseket levonó tárcaszerű írások, hol indulatokkal telepakolt, a tespedtséget ostorozó, már-már vádiratok. Ez utóbbi nyilvánvaló célja az volt, hogy felrázza a sorsukba belenyugvókat. Nagy kár, hogy a neve nem maradt fenn e rendkívül dinamikus, jól fogalmazó zsumlisztának. Cikkeit nem írta alá, okait sohasem fogjuk meg-

tudni. (Az is lehet, hogy szerkesztőségi cikk volt, amit valaki megírt, s valamennyien a szerkesztőségben vállalták?) Az itt közölt cikk címe beszédes: Bányászok, gondolkozzatok! Az írás egyetlen fájdalmas kiáltás. Az egész fel-fűzhető a következő gondolatra: „Mit csinál azonban a bányászok többsége? Dolgozik, robotol, és nem törődik semmi mással. Ritkán olvasnak újságot, még ritkábban, vagy talán sohasem könyvet. Nem tudnak semmit a világ folyásáról és minden ellenük irányító őket butító mesét elhisznek.” Az idő távolából könnyen lehetne vitatkozni az írás egyik másik megállapításával. A dolgozó, robotoló bányászok nem sok sansza volt, hogy eligazodjék a világ dolgaiban, de tisztességes az újságíró szándéka is, hogy e nélkül viszont nehéz őt cselekvésre, sorsa jobbítására ösztönözni.

Néha fontos, sajtótörténeti kuriózumra bukkan a barangoló. Annak gondolom a

„Kiáltvány Magyarország szervezett munkásságához!” című írást. Annál is inkább, mert a korabeli szakmai lapok mutatnak elismerésre méltó egységet abban a konkrét kérdésben, hogy a kormányzat olyan sajtótörvényt kíván elfogadtatni, amely erősen korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát, bevezetné a cenzúrát és számtalan akadályt gördítené a munkások érdekeinek képviselői elé.

A szerkesztőségek – közöttük a Bányamunkás is! – elemi felháborodása érthető. Jól illeszkedik ez a történet azok közé a történetek közé, amely végigkíséri a szakszervezeti sajtó útját a kezdetektől, napjainkig. A diktatúra hajló hatalom törekvése mindig is az volt, hogy ellenőrzése alá vonja a szerkesztőségeket. Eltökélt szándéka, hogy megszüntessen mindenféle kontrollt a hatalmával szemben, csak olyan hírek láthassanak napvilágot, amelyek számára kedvezőek.

A korabeli szakszervezetek szervezőségeinek száznegy évvel ezelőtti kiállása, amellyel, hogy természetes, példamutató is. Rájöttek arra, hogy valamennyiük léte forog kockán. Márpedig ezt csak egységes fellépéssel, közös akarattal lehet eredményesen ellensúlyozni.

Tanulságos olykor fellapozni régi újságok korabeli számait. Sok mindent tudunk meg az adott korról, a társadalmi berendezkedésről, az emberekről, a munkakörülményekről.

En kedvtelésből, szerkesztői kíváncsiságból, mindenféle tudományos célzatosság nélkül, időnként előveszem a Bányamunkás bekötött, archivált példányait, hogy magamba szívjam régvolt korok hangulatát, hajdanvolt kollégák, újságírók leírásai alapján felidézsem a múltat. Áthallások keresése nélkül.

Am ha mégis, valaki, olvasva a cikkeket úgy gondolja...

Hámori István Péter

Bányászok gondolkoztatok!

Rövid mesét beszélek el pajtás.

Volt egyszer egy gazdag ember, aki- nek réjtjén egy öszvér legelt. „En téged befoglal: így szól a gazdag ember az öszvérhez és felszántom veled ezt a rétet. Dinnyét fogok rajta termelni, amelyet én nagyon szeretek, a szárai pedig neked bőséges táplálékul szolgálnak.”

Az öszvér erre azt felelte: „Ha én e feltételek mellett beleegyezek a munkába, akkor te kapod az összes dinnyét, nekem pedig rosszabb sorsom lesz, mint eddig volt. A friss fű helyett csak száraz dinnyeszár lesz az eledelem.”

„Milyen buta vagy te”, kiált fel a gazdag ember. „Az apádnak nem volt más tápláléka, mint kóró és emellett minden zügolódás nélkül egész nap, sőt gyakran éjjel is dolgozott.”

Sajnos, ez igaz, válaszolta az öszvér, de ne felejtset el, hogy az apám számár volt.”

Kedves bányamunkástársam, ugye azt kérde, hogy mit akarok ezzel a mesével?

Semmi mást, mint azt, hogy még ma is nagyon sok bányász él, aki nem eléggé felvilágosult és nem úgy gondolkodik, mint ahogy önértetes emberhez illik.

Ezek a bányászok, akik így gondolkodnak, azt hiszik, hogy a 12—16 órai munkaidő nem hosszú. Egyesek, ha bírnák, éjjel- nappal dolgoznának és még azon felül minden vasár- és ünnepnapon is. Azt képzelik, hogy ennél többet dolgozik az ember, annál könnyebben boldogul. Az ilyen gondolkodás nagyon helytelen.

Láttál már, pajtás, embert, aki emberfölötti munkával dolgozott és vagyont tudott szerezni? Akármeddig kutatsz, ilyen embert nem fogsz találni. De az ellenkezőjét könnyen megtalálhatod. Munka nélkül az urak milliókat szereznek, a bányász éhen hal. A hosszú munkaidőt és alacsony bért mindig együtt találod, míg a rövidebb munkaidő maga után vonja a bérek emelkedését. En nem akarom ezzel azt mondani, hogy az ember lustálkodjon a munkánál. A munkánál szorgalmasnak és körültekintőnek kell lenni. A bányásznak úgy kell dolgoznia, hogy a hajcsárok feleslegessé váljanak.

Az ember ne legyen igénytelenebb az állatnál. Gondold meg, bányásztesszvérem, hogy ember vagy. Emberhez méltó módon rendezd be életedet, legyenek igényeid, iparkodj igényeidet kielégíteni.

A városok szervezett ipari munkásai elsősorban arra törekednek, hogy a munkaidejük megrövidüljön. Azonban már évtizedekkel ezelőtt megállapították, hogy a bányász munkája a legnehezebb, az egészségre a legkárosabb, miért is az ő munkaidejüket kulturál-

lamokban nyolc órában állapították meg.

Dacára ennek, nálunk a legtöbb tárnában még ma is 10—12 óra a rendes munkaidő, sőt még ott is, ahol fokozottabb veszélyesség miatt csak nyolc órát szabad dolgozni, a fel- és leszállását és az utat a lakásig beleszámítva, 12—15 óra a napi munkaidő.

Az ipari munkások saját erejükből, szerveztségük segítségével kiküzdötték maguknak a rövidebb munkaidőt és magasabb munkabért. Azért ment tönkre az ipar, sőt ellenkezőleg, azok az országok, melyekben a munkások eredményeket értek el, jobban fejlődtek, vagyonosabbak lettek.

A magyar munkások is szervezkedtek. Szervezkedésük eredményes volt. A munkaadókat engedékenységre bírták, a munkaidőt megrövidítették. Ez buzdításul szolgálhat az ország bányamunkásainak.

Mit csinál azonban a bányászok többsége? Dolgozik, robotol, és nem törődik semmi mással. Ritkán olvasnak újságot, még ritkábban vagy talán sohasem könyvet. Nem tudnak semmit a világ, folyásáról és minden ellenük irányító, őket butító mesét elhisznek.

Ha közülük kerül egy szervezett munkás, megmagyarazza a szervezkedés előnyeit, akkor mindig az a választ adják, hogy a mi bajunkon nem lehet segíteni. Így volt ez mindig és így kell annak lenni a jövőben is. Mindig voltak szegény emberek, akik éheztek és gazdagok, akik dúslakodtak. Érzik magukban, hogy az nem igaz, amit mondanak, de saját lustaságukat és gyávaságukat ezzel akarják mentegetni. Pedig nincs igazuk. Ami más országokban és más szakmákban lehetséges volt, az a bányászoknál is sikerül.

A bányászoknak ki kell és ki is fogják küzdeni a teljes nyolcórás munkaidőt. Törekedni kell, hogy naponta egy pár szabad óránk legyen, amelyet részben családunk körében tölthetünk el, részben olvasásra, önművelődésre fordíthassunk. A kultúrára, a tanulásra szükségünk van, ez a munkás előnyére válik. El fog tűnni a pálinkásüveg és annak a helyére újságok, könyvek fognak a bányász lakásába kerülni.

A bányászoknak az a része, amely szervezve van, már belátta ennek a helyességét. Ezeknek kötelességük a szervezeten bányászok nagy tömegeit felvilágosítani és reméljük, hogy az összes bányászok nemsokára egy táborban lesznek.

Sem számár, sem öszvér módjára nem akarunk élni. Emberek vagyunk és emberhez méltó, tisztességes megélhetésért küzdünk. Ebben a nemes harcban egyesülniük kell az összes bányamunkásoknak.

(Bányamunkás, 1913 szeptember 25.)

Kiáltvány Magyarország szervezett munkásságához!

A szervezkedési szabadság nélkül szervezkedő magyarországi munkásság gazdasági küzdelmét állandóan megnehezíti a hatalom önkénye és a hatóságok üldözése. Minden reakciós törvény éle a munkásság ellen irányul. A népszabadság törvénye biztosítékainak hiányát legjobban a munkásság érzi meg. A magyarországi munkásság jogfosztottsága mellett fokozott mértékben sújtja a meglévő csekély szabadságjogok foszlányainak elkobzása.

A mai uralkodó hatalom legelszántabb ellensége, legbátrabb leleplezője a munkásság politikai sajtója. Ezt akarja elnémitani a sajtótörvény javaslata. De nemcsak a munkásság politikai sajtóját akarja gúzsba kötni az a javaslat, amelyet a kormány hipokrita módon a sajtószabadság biztosításának nevez, hanem el akarja fojtani a munkásság gazdasági mozgalmát is.

A szakszervezeti mozgalom egyik legerősebb fegyvere a szakszervezet. Ezzel a fegyverrel szemben a kormány sajtójavaslatából előkerülnek az abszolutizmus lomtárának régi, rozsdás fegyverei.

Ahol eddig a kormány önkénye szakszervezetet nem engedett alakítani, ott a mozgalom menedékhelye a szakszervezet volt. A javaslat ezt a menedékhelyet is le akarja rombolni. Nemcsak a munkásság gyűlései és egyesületei függenek ezután a kormány önkényétől, hanem lapjai is. Új lap a javaslat szerint nem jelenhetnek meg a hatóság jóváhagyása, voltaképp engedély nélkül.

Az abszolutizmus szellemét lehelő engedélyezési rendszer feltámasztása mellett életre hívja a javaslat az 1848-ban örökre eltörölt cenzúrát. A cenzúra épp azokkal a sajtótermékekkel szemben fog érvényesülni, amelyek a legdemokratikusabbak, amelyek a legnagyobb szerepet játsszák a munkásság mindennapos gazdasági küzdelmében. Az utcai terjesztésre szánt sajtótermékek, a röpivek, a plakát nem láthatnak napvilágot a kormánytól függő közigazgatási hatóságok előzetes cenzúrája nélkül. A hatósági önkény újabb gátakat emelhet a munkásságnak amúgy is üldözött bérmozgalmaival szemben.

A javaslat nem szakít azzal a rendszerrel, amelyik a közérdekű dolgokkal való foglalkozást, a politizálást vagyoni cenzuszhoz köti. Sőt a kaució felemelésével egyenesen a vagyoni privilégiumává akarja tenni a gondolkodás szabadságát. A kauciónak követelését és a politizálásnak tilalmát legerősebben épp úgy, mint eddig a munkásság sajtósajtója fogja megérezni.

S ha a hatósági engedély, a cenzúra és a kaució akadályain át a nyilvánosságra jut a gondolat, akkor újabb veszedelmek elibe néz. A véleménynyilvánítás szabadságát eddig is a kegyetlen büntetések éles sörényével vette körül a magyar jog. A

javaslat nem elégszik meg az üldözés eddigi lehetőségeivel, új bűncselekményeket, új büntetéseket állít fel. Statáriumot teremt a sajtóra nézve. A lapokkal szemben a javaslat épp oly kivételes büntetőtörvény, mint a közveszélyes munkakerülő törvénye a munkanélküli munkásokkal szemben. Ijesztő büntetések és a végtelenségig kiterjesztett kártérítési felelősség, ez az a sajtószabadság, amelyet a leggyűlöletesebb reakció kormány a magyar nép számára biztosít

A magyar munkásság sajtója eddig is érezte az osztályállam üldözésének minden fegyverét De amint a fejlődő militarizmus az eddiginél tökéletesebb gyilkoló szerszámokat talál fel, éppúgy a fejlődő reakció tökéletesítette a sajtójogi üldözés fegyvereit. S ez a fegyvertár a munkásság gazdasági küzdelme ellen is fordítható. A gazdasági harc minden éles formájával szemben a büntetés és a kártérítés eszközeihez lehet folyamodni. A rossz munkaviszonyok leleplezése, a sztrájk és a bojkott erélyes küzdelme szembe találhatja magát a sajtótörvény magas büntetéseivel és a munkásság minden gazdasági megmozdulására a javaslat alapján a munkásság vagyonának elkobzása, vezetőinek bebörtönzése lehet a felelet.

Habár a sajtó büntetőjogi és kártérítési felelősségét a javaslat hihetetlen mértékben fokozza, megfosztja a sajtót minden eszköztől, amelyekkel a leleplezett visszaélők támadásaival szemben védekezhetik.

A szerkesztők szobáit valósággal megnyitja a detektívek számára. Megszünteti a rejtve maradás, az anonimitás jogát Nemcsak a cikk írója vagy a szerkesztő lesz büntethető ezután, hanem mindenki, aki valamely napilap vagy sajtólap szerkesztőségének visszaélést hozott tudomására, aki az őt ért méltánytalanságról panaszkodni mert.

A szakszervezeti mozgalom egyik legfőbb feladata Magyarország elmaradott vidékei munkásnyomorúságának felfedése. Ezután a vidék hátramaradottságát ostorozó, Budapestten megjelenő szakszervezet a leghatár maradtabb vidék bíróságai elé lehet vinni.

De minden bíróság előtt meg lehet fosztani a vádlott cikkirót attól a jogától, hogy igazát bebizonyítsa. Azok, akik legjobban félnek a valóság kimondásától, minden rendelkezésükre álló eszközzel korlátozták a valódiság bizonyítását és lehetetlenné tették, hogy a hatóságok igazságszolgáltatásába az esküdttbírák beleszóllhassanak.

Az a javaslat, amelyik a nép jogtalanságával szemben egekig növeszti a hatóságok, a hatalmasok és a jogaikkal visszaélők jogait, amelyik meghagyja az előzetes lefoglalás jogát és megteremt a hatóságok részére a korlátlan üldözés és a korlátlan helyreigazítás előnyét, nem

elégszik meg azzal, hogy a sajtón át sújtja a jogfoszlottakat, hanem durva kézzel egyenesen belenyúl a munkásság lelemibb gazdasági jogaiba. Elkobozza a nyomdász munkások sztrájkjogát. Elkobozza, hogy ennek a jogfosztásnak mintájára az elnémitott munkássájtóval szemben életre válthassa a reakció régi kedves álmát, a sztrájk törvényt.

Munkások! A sajtó volt eddig csaknem az egyedüli fonál, amelyik Magyarországot Európához fűzte. Ha a kormánynak ezt a fonalat sikerül elmentenie, akkor a határrendőrség kínai fala teljesen elkülöníti Európától Magyarországot.

Minden munkás, aki nem akarja, hogy a gazdasági és szellemi életére nehezedő bilincsekhez újakat kovácsoljanak, a leg- elemibb kötelességét teljesíti akkor, ha a legnagyobb hévvel támogatja azt a küzdelmet, amely a kormány sajtójavaslatát ellen irányul. Minden munkás elemi kötelessége, hogy megvédje a sajtóelemeknek, a munkásságnak összegyűjtött vagyonát. Ennek a vagyonnak nem az a célja, hogy az államkincstárt töltsen meg, vagy, hogy az uszítóknak a kizsákmányolásból eredő hasznát gyarapítsa, hanem hogy támasza legyen a munkásságnak gazdasági és szellemi felszabadításáért folytatott küzdelmében.

A törvényjavaslat nem meri egyszerre elkobozni a munkásság keservesen összegyűjtött vagyonát! A konfiskálások hosszú sorozatával akarja azt a munkásság elől elvonni. Ezzel az alattomos támadással szemben egyöntetűen meg kell mozdulnia Magyarországi szervezett munkásainak. A 48-as sajtótörvényt a márciusi ifjúság elégette, mert reakciónak találta. Milyen sorsot érdemel akkor ez a javaslat! El kell söpörnie a felzúduló közvéleménynek. S a javaslat ellen meginduló harcban a legerősebb hullámokat a munkásság mozgalmának kell kiváltania, mert a javaslat támadásait legjobban az a munkásság érzi meg, amelynek eddig is legkisebb volt a szabadsága és a legnagyobb az elnyomatása.

Ácsok Szakszervezete, Az Aranyműves, Bányamunkás, Bőrmunkás, A Cipész, Cipőfelsőrészkesztők Szakszervezete, Élelmezési Munkás, Építőmunkás, Famunkások Szakszervezete, Festők Szakszervezete, Húsipari Munkások Lapja, Hírlapterjesztő Munkás, Az Ifjúság Munkás, Kéményseprő Munkás, Kalaposok Szakszervezete, Könyvkötők Lapja, Küzdelem, Litográfia, A Magánalkalmazott, Molnárok és Malommunkások Lapja, Szabók Szakszervezete, Nőmunkás, Szobrász Értésítő, Szakszervezeti Értésítő, Szövetkezeti Értésítő, Országos Szövetség, Segédmunkások Szakszervezete, Törekvők, Typographia, Vas- és fém munkások Lapja, Világabszolutizmus, Üveges szerkesztőségei.

(Bányamunkás, 1913. november 13.)

Üdülés Hajdúnánáson

Az egész évben üzemelő Bányász Üdülő a Hajdúnánási Gyógyfürdőtől 100 méterre található.

Ideális pihenésre, kikapcsolódásra, szórakozásra, nem utolsósorban pedig a gyógyulásra vágyók részére, hiszen az üdülő mellett lévő Gyógyfürdő 67°C fokos vize a mozgásszervi és nőgyógyászati panaszok gyógyító forrása. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a helyiek és a környékiek mellett mind nagyobb számban külföldi vendégek látogatják.

Az 50 férőhelyes üdülőben 25db 2 ágyas szoba található, melyek zuhanyzóval, WC-vel, TV-készülékkel, hűtővel felszereltek.

Vendégeink további kényelmét szolgálja kitűnően felszerelt, modern konyhánk, ahol a vidék ételspecialitásai mellett hagyományos gasztronómiai ízekkel várjuk visszatérő és leendő vendégeinket.

Egész évben üzemelő éttermünk 150 férőhelyes, különböző rendezvények, baráti összejövetelek, lakodalmak hangulatos helyszíne.

A különtermünkben felállított számos játék- és sporteszköz a téli (és nyári) kikapcsolódás kedvelt kiegészítő eszközei.

**ELŐ-ÉS UTÓSEZONBAN
TELJES
PANZIÓS ELLÁTÁSSAL.**
FELNŐTT: 5500 Ft
GYERMEK: 4000 Ft.

SEZONBAN:
FELNŐTT: 6000 Ft
GYERMEK: 4000 Ft.

Információ és bejelentkezés:
4080 Hajdúnánás, Fürdő út 3.
Telefon/fax: 52/570-780
Mobil:30/9250-932
www.nanasbanyasz.fw.hu
e-mail: nanasbanyasz@nanaskabel.hu

Papp András

„Ilyen a bányász élete”

Először a főlégvágatban találkoztam vele. Még siheder bányász voltam, alig néhány napos bányajárással, ismerkedéssel a hátam mögött, és féltékeny tapogatóztam a számomra akkor még ismeretlen, idegen világban. Éppen a gumicsizmából öntöttem ki a vizet (ez felesleges művelet volt, mert a kölcsönkapott, ócska csizma oldalán egy szakadás éktelenkedett, melyen a víz úgy folydogált ki-be, mint egy átszakadt génton), amikor utolért és rám kőszönt:

- Szia, öcsi! Mosod a lábad?

Én csak néztem rá, mint borjú az új kapura, de ő leült mellém egy félredobott stompra (olyan fára, amivel beacsolják a vágatot), és gondjaiba vett. Megmutatta, hogyan tekerjem a kapcát, hogy menetközben ne gyűrődjön, gyakorlott mozdulattal szúrta ki pislákoló karbidlámpám égőjét, aztán szótlanul ballagtunk Ella II. akna zezugos vágatain. Emlékszem, egy alacsonyan lévő fabiztosításba úgy belevágtam a fejem, hogy a kobak, a fejtű is leesett, belegurult a vágat szélén lévő vízelvezető árokba, a csorgába, és mint aki jól végezte dolgát, megmerülve elpihent a szennyes lében. Mérgemben a fogamat szívtam. Ó meg nevetett rajtam.

- Jól káromkodd ki magadat, attól ellillan a mérged - mondta még mindig mosolyogva.

Nagy lélegzetet vettem:

- A kutyaistenit...!

- Egész jól kezded. A káromkodásod után itélve, akár már várj is lehetnél...

... Azon a műszakon dolgoztunk elő-

szőr együtt. Én toltam a csillét, ő meg tempósan akasztgatta rájuk a kuplót (ami olyan volt, mint egy hosszú dróttal ellátott lakat), hogy az egyenletesen sustorgó kötél húzassa azokat kifelé, a nap felé.

Most, hogy lázasan kutatok a múltban, rá kellett jönnöm, hogy alig van róla emlékem. Arra emlékszem, hogy egyszer, fizetés napján lehozott a bányába egy liter pálinkát. Tél volt. Talán január 15-e. Ahol dolgoztunk, süvöltött befelé a csontig hatoló hideg, és bizony minden szigorú tilalom ellenére meghúztuk az üveget. Nemcsak a testünket, de a lelkünket is melegítette.

- Egyél rá hagymát, akkor nem érződik a szaga - mondta jól tájékozottan.

Ittunk egy-egy slukkot, haraptunk a jó büdös hagymából, és vigyáztunk, nehogy valamilyen galiba, baj, üzemmossa, vagy ahogy a bányászok mondják: karambol, és főleg, hogy baleset ne legyen. Az üveg vége kikandikált a táskából, és majdnem a vesztünket okozta. Az aknász kifelé jövet - azt hitte, hogy víz - inni akart belőle. Én nagyon megijedtem, de ő nem. Kívette az aknász kezéből a még bedugaszolt üveget, a viláosság felé tartotta és elkáromkodta magát:

- A fene egye meg! Ez a büdös kölyök (ez én voltam) már megint belemosta a pofáját ebbe a vízbe. Nem tud inni üvegből, sohase lesz belőle igazi bányász. Várjon aknász úr, rögtön hozok tiszta vizet!

Ma sem tudom, hogy honnan szer-

zett hasonló üveget tele vízzel, de tény, hogy néhány perc múlva már hozta is. Az aknász jót húzott belőle, még meg is köszönte. Amikor elment, ő vigyorgva kihúzta a pálinkásüveget a nadrágja zsebéből, kortyolt egyet belőle, aztán nekem nyújtotta:

- Igyál az ijedségre.

Többet nem beszélt az esetről, piti ügynek tartotta, én meg nem mertem megemlíteni soha többet.

Ki volt ő? Milyen múlt állt a háta mögött? Soha nem kérdeztem, pedig nem csak együtt dolgoztunk, de egy szobában laktunk a munkásszállóban is. A bányában különben is nem a múlt a lényeges, hanem a jelen. Szennyes kocsmák borgözös, füstös levegőjében mesélte el apránként az életét. Önmaga tárta fel a múltját. Mint ahogy a költő lelki kényszerrel érez arra, hogy írjon, úgy kényszerítette őt is valami belső inger arra, hogy beszéljen. Lassan olyan lett előttem az élete, mint egy nyitott könyv.

Valamikor a felszabadulás után egy kis szabolesi faluban „volt egy részeg, véres vasárnap”. Az ő kezében lévő karó is véres lett. Embervér, emberlétpapadt a kezéhez. Tizenöt évet kapott. Tíz évet dolgozott az egyik rab-bányában keményen, becsületesen, hogy a fekete szénpor lemossa róla a vért, a bünt. Ötvenhétben amnesztiában részesült, de megszerette a bányát, a föld vajdó mélyét, amint megszüli az ipar kenyerét, a szenet. Így itt maradt. Három hónapot dolgoztunk együtt, hol itt, hol ott. Ritkán ivott. Olyankor kesergett, hogy mennyire elrontotta az életét. Aztán megnyugodva ment haza, a családjához, mert kiszabadulása után megnősült és két gyermeke is született. Őket mindennél a mindenképp jobban szerette.

Aztán én elkerültem az Ella-aknáról, később ő is. Útjaink szétváltak. Nagyritkán még találkoztunk Kazincbarcikán, de ezek között a találkozások között egyre nagyobbak lettek az időközök

Hogy miért mondtam el mindezt?

Nemrég kezembe került egy régebbi újság, amelyben egy rövid híren akadt meg a szemem. Megdöbbenéssel olvastam, hogy „D. F. vájár ...-aknán, a frontfejtesen omlás következtében balesetet szenvedett.”

Negyvenkét éves volt!

Mélyről jött, ember lett belőle.

Emlékét kegyelettel őrzöm!...

Mór-Pusztavámi bányásznyugdíjasok

Kérdések a kőolajról

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. A kőolajból finomítással nyert egyik olaj. Autók, traktorok, mozdonyok, hajó- és teherautó-motorok hajtóanyaga. – Római 601-es. – **A második legnagyobb kőolajfogyasztó ország.** **2. Verdi művei.** – **A kőolajtermelő országok rangsorában harmadik, felhasználást tekintve viszont a legnagyobb.** – Német autómárka. **3. Kenyérből levált apró darabka.** – **Elem, amit a kőolaj példál szén és hidrogén mellett tartalmaz.** – Margarin márkája. **4. Párosan villog!** – **Nyelvünkben az olaj milyen jövevényszó?** – Szénbányászatonk egykori jelentős központja ez a város. **5. Igen, angolul.** – Rálőtt páros betűi. – Tatar uralkodó volt. **6. Kézben fog.** – Burkolás, elrejtés. **7. Ha kell, ha nem: ... , ok nélkül.** – Széppé tesz. – Casio, Seico, Doha minek a márkája? **8. Római ötvennégyes.** – **Kőolaj finomításával nyert termék; autók, traktorok, mozdonyok, hajó- és teherautó-motorok hajtóanyaga.** – Virágos növények szaporítószerve. **9. Enikő becézve.** – Gyerekeknek való történet. – Trump elődje. **10. Szintén kőolajból nyerik; zsírok, olajok, gyanták oldószerül, fűtésre és motorok üzemanyagául használják.** **11. Boxer része!** – Földdarab. – Ada betűi. **12. A negyedik legnagyobb kőolajfogyasztó ország.** – Sok ember négy lábú barátja. – Kenyeret vajaz. **13. Régies szó arra, ha valaki éles hangon kiabál.** – Fűtő forrása lehet. – **Európai tenger, ahol kiemelkedően magas költséggel termelik ki a kőolajat.** **14. Disznóvénny, a lilium afrikai eredetű rokona.** – Erzsébet becézve. – Elváltasztó építmény. **15. Hold, angolul.** – Cégnevekben társa, röviden. – Megszüntet egy erdőt.

FÜGGŐLEGES:

1. Domonkos becézve. – Orosz férfinév. – Tempó. **2. Északi határfolyónk.** –

Földünk legnépesebb országa. – Nikkel, bór és oxigén vegyjele. **3. Vadon élő négy lábú.** – Szellemi vetélkedő. – Ilyen atléta is van. **4. Érc, németül.** – Start eleje! – **Kémiai elem. Kőolaj egyik alkotó része.** **5. Az Illés együttes egyik száma: ... , ne csak nézz** – Alkalmazott, röv. – Női név. Névnapija március 22. **6. Község Salgótarján közelében.** De régi ázsiai birodalom népe is. – Arab rang. – Szent, rövidítve. **7. Hol szokták gyakorolni a célba lövést?** – Aradi vértanúk egyike (Ernö). **8. Európai arany pénzérme az első világháború előtt.** – Csillagkép az állatövben. – Indiai pénzegység. **9. Dunántúli község: Pilis...** – **Hány kilométer a kőolaj legnagyobb előfordulási mélysége?** **10. Angol férfinév.** – Női becenév. – Aki nem dolgozik, ne is ... **11. Ókori népcsoport a mai Erdélyben.** – Biztató szócska. – Szólás: Több az elég, mint ... **12. Csehek pénzegysége.** – Zab netűi. – Zaj, láрма. **13. Gazdaság pillére.** – Főváros a Tevere partján. – Balatoni üdülőhely. **14. Neon és molibdén vegyjele.** – Mi az, aminek mértékegysége a watt? – Sajnálkozás két szava. **15. Dunakeszi lovas része.** – Skandináv monda. – Szegecs.

Bajai Ernő

Beküldendő a tizenegy vastag betűs meghatározás megfejtése.

A rejtvénypályázat nyertesei

A márciusi rejtvényünk helyes megfejtése a következő:

OLAJPALA, TATA, HÁROMEZER-ÖTSZÁZ, HIDROGÉN, ZALA, GEOLÓGIA, TVK, SZÉN, GÉZA.

A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci út 3.; Bajnóczy Ilona, 6237 Kecel, Móra Ferenc u. 1.; Budai Lajosné, 2840 Oroszlány, Tánicsics udvar 9.

A nyereményeket postán küldjük el.

Petőfibánya évforduló

2017. június 10-én a szénbányanyitás 75. évfordulóját ünnepelték Petőfibányán a helyi Egyesület szervezésében.

A rendezvényen a megemlékezés

szervezőjének a szakszervezet részéről a BDSZ elnöke, a megyei és a helyi bányász nyugdíjas szakszervezet elnökei helyezték el. A rendezvény egész napos kulturális programmal zárult.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630